

ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

Світлана Скворцова
Оксана Онопрієнко

НОВА
УКРАЇНЬСЬКА
ШКОЛА

3 КЛАС

МАТЕМАТИКА

РОБОЧИЙ ЗОШИТ

ЧАСТИНА 2

до підручника

Світлани Скворцової, Оксани Онопрієнко

Blank lined area for student information.

Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах
комісією з педагогіки та методики початкового навчання Науково-методичної ради
з питань освіти Міністерства освіти і науки України
(лист Інституту модернізації змісту освіти Міністерства освіти і науки України
від 18.06.2020 р. № 22.1/12-Г-395)

Посібник створено відповідно до Типової освітньої програми,
розробленої під керівництвом О. Я. Савченко

Рецензенти:

О. В. Дурягіна, заступник директора з навчально-виховної роботи Харківської
загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 126 Харківської міської ради Харківської області,
учитель початкових класів вищої кваліфікаційної категорії, учитель-методист;
Н. П. Листопад, науковий співробітник відділу початкової освіти
Інституту педагогіки НАПН України

**Домовтесь у класі, як будете оцінювати виконану роботу.
Намалюй позначки та напиши, що вони означають.**

Скворцова С. О.

С42 Математика. 3 клас. Робочий зошит : до підручника Світлани Скворцової, Оксани Онопрієнко :
У 2 ч. Ч. 2 / С. О. Скворцова, О. В. Онопрієнко. — Харків : Вид-во «Ранок», 2020. — 64 с. : іл.

ISBN 978-617-09-6579-0

Посібник є складовою навчально-методичного комплексу «Математика. 3 клас» авторів Світлани Скворцової, Оксани Онопрієнко. Зошит створений на основі підручника, доповнює його зміст, що забезпечує якісне досягнення учнями очікуваних результатів навчання.

Зошит складається з двох частин. Друга частина містить матеріали до другого семестру навчання і може використовуватись на різних етапах засвоєння учнями змісту навчання. Посібник сприяє організації самостійної пізнавальної та дослідницької діяльності учнів, урізноманітненню видів роботи на уроці, ефективному формуванню математичних понять і способів дії. Капелюхом позначено завдання для учнів з високим рівнем пізнавальних потреб і можливостей. Матеріал подано з урахуванням психологічних особливостей сучасних третьокласників.

Призначено для учнів 3 класу закладів загальної середньої освіти і вчителів початкових класів.

УДК 51:37.016(076)

Для активації інтернет-підтримки:

1. Увійдіть на сайт interactive.ranok.com.ua
2. Зареєструйтеся, натиснувши кнопку «Зареєструватися».
3. Під час реєстрації оберіть статус «Вчитель».
4. На головній сторінці в поле для введення скретч-коду введіть код 530218.
5. Натисніть кнопку «ОК» та завантажте матеріали.

Служба технічної підтримки:

тел. (057) 719-48-65,
(098) 037-54-68
(понеділок-п'ятниця
з 10⁰⁰ до 18⁰⁰)
E-mail: e-ranok@ukr.net

Разом дбаємо
про екологію та здоров'я

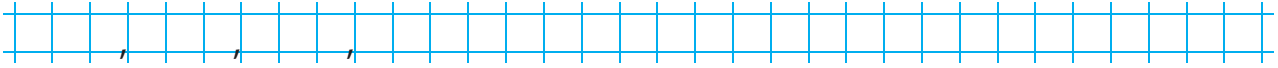

ВІДЕОУРОКИ
Віртуальна школа
РАНОК

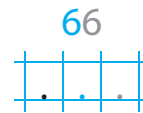
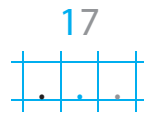
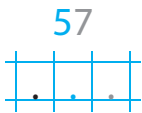

ОДЕРЖУЄМО ТИСЯЧУ

1 Полічи сотнями. Запиши відповідні розрядні числа.

2 До кожного з поданих чисел додай кілька сотень та запиши одержане число, прочитай його.

3 Визнач закономірність, за якою складено пари чисел. Продовж стовпчики.

3 і 103	60 і 160	12 і 112	73 і 173
3 і 203	60 і 260	12 і 212	73 і 273

4 Розв'яжи задачу з трьома запитаннями.

- ▶ Щоб приготувати склянку апельсинового фрешу, потрібно 3 апельсини, а грейпфрутового — 2 грейпфрути. Скільки цитрусових потрібно, щоб приготувати 4 склянки апельсинового та 3 склянки грейпфрутового фрешу? Яких цитрусових потрібно більше? На скільки більше? У скільки разів більше?

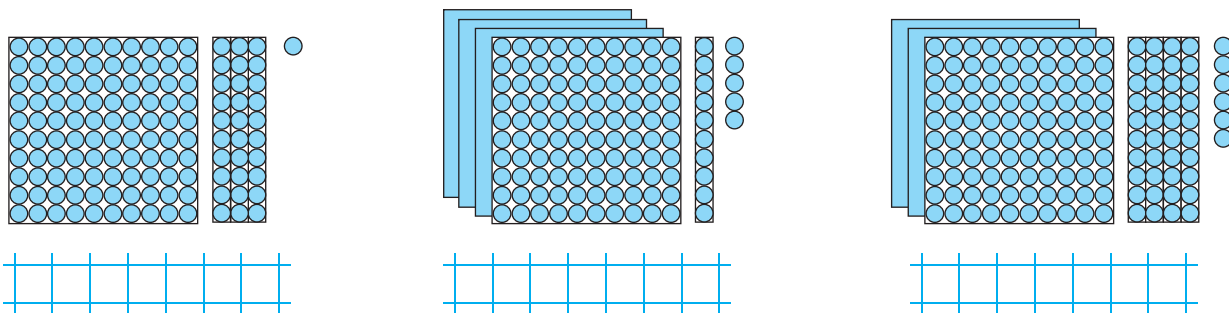
5 Побудуй прямокутник $ABCD$ зі сторонами $AB=8$ см, $BC=3$ см. Обчисли його периметр. Зафарбуй восьму частину прямокутника $ABCD$. Обчисли периметр одержаної фігури. Порівняй периметри прямокутника й одержаного многокутника.

ЧИТАЄМО І ЗАПИСУЄМО ТРИЦИФРОВІ ЧИСЛА

6 Полічи від 99 до 115; від 180 до 201; від 388 до 405.

Назви «сусідів» чисел: 599; 800; 329. Як одержати наступне число? попереднє число?

7 Розглянь кожний малюнок. Запиши числа, позначені кружками-намістинками.

8 Запиши в таблицю розрядів числа, які містять:

- 1) 5 десятків, 7 одиниць;
- 2) 3 сотні, 5 десятків, 7 одиниць;
- 3) 5 сотень, 9 одиниць.

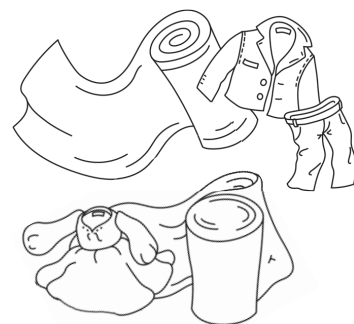
Визнач розрядний склад чисел і запиши їх у таблицю:

- 4) триста двадцять сім;
- 5) вісімсот чотири;
- 6) двісті сорок.

Сотні	Десятки	Одиниці

9 Розв'яжи задачу. Склади і розв'яжи обернену задачу.

- Швачка пошила 7 суконь, витрачаючи на кожну сукню по 2 м тканини, і 5 костюмів, витрачаючи на кожний костюм по 3 м тканини. Скільки всього метрів тканини витратила швачка на ці вироби?

ДОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО ЧИСЛА НА ОСНОВІ НУМЕРАЦІЇ

10 Обери варіант і віднови істинні рівності.

I варіант

$7 \cdot 5 = \square$

$6 \cdot \square = 36$

$54 : 6 = \square$

$56 : \square = 7$

$8 \cdot 6 = \square$

$\square : 4 = 9$

$45 : 9 = \square$

$3 \cdot \square = 21$

$4 \cdot 7 = \square$

$48 : \square = 6$

$24 : 3 = \square$

$\square : 9 = 9$

$5 \cdot 6 = \square$

$\square \cdot 8 = 16$

$63 : 9 = \square$

$32 : \square = 8$

II варіант

$8 \cdot 9 = \square$

$7 \cdot \square = 56$

$49 : 7 = \square$

$64 : \square = 8$

$5 \cdot 8 = \square$

$\square : 9 = 5$

$72 : 9 = \square$

$8 \cdot \square = 24$

$6 \cdot 7 = \square$

$18 : \square = 6$

$35 : 5 = \square$

$\square : 6 = 5$

$4 \cdot 6 = \square$

$9 \cdot \square = 54$

$27 : 3 = \square$

$\square : 7 = 9$

11 Знайди значення виразів.

$678 + 1 =$

$800 - 1 =$

$600 - 300 =$

$678 - 1 =$

$800 + 1 =$

$600 + 300 =$

12 Знайди значення виразів, використовуючи прийом укрупнення розрядних одиниць.

$560 + 20 =$

$470 - 230 =$

$210 + 580 =$

$740 - 30 =$

$440 + 330 =$

$350 - 220 =$

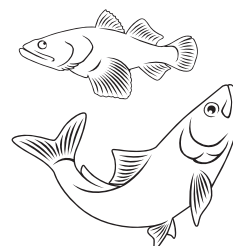
$280 + 10 =$

$980 - 760 =$

$650 + 330 =$

13 Розв'яжи задачу.

- Рибалка зловив 36 рибин. $\frac{1}{4}$ з них становили ставридки, а решту — бички. На скільки більше бичків, ніж ставридок, зловив рибалка?

ДОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО ТРИЦИФРОВІ ЧИСЛА НА ОСНОВІ НУМЕРАЦІЇ

14 Обери варіант і віднови істинні рівності.

I варіант

$6 \cdot 8 = \square$	$7 \cdot \square = 56$
$63 : 9 = \square$	$54 : \square = 9$
$7 \cdot 6 = \square$	$\square : 5 = 6$
$72 : 8 = \square$	$6 \cdot \square = 36$
$5 \cdot 8 = \square$	$72 : \square = 9$
$48 : 6 = \square$	$\square : 7 = 7$
$4 \cdot 7 = \square$	$5 \cdot \square = 45$
$45 : 5 = \square$	$\square : 6 = 4$
$3 \cdot 9 = \square$	$28 : \square = 4$

II варіант

$8 \cdot 7 = \square$	$9 \cdot \square = 45$
$81 : 9 = \square$	$32 : \square = 8$
$6 \cdot 7 = \square$	$\square \cdot 7 = 35$
$35 : 5 = \square$	$\square : 5 = 5$
$4 \cdot 8 = \square$	$24 : \square = 8$
$8 \cdot 5 = \square$	$4 \cdot \square = 36$
$64 : 8 = \square$	$63 : \square = 7$
$6 \cdot 9 = \square$	$\square \cdot 5 = 30$
$24 : 4 = \square$	$\square : 4 = 9$

15 Заміни кожне число сумою розрядних доданків.

$567 =$	$720 =$
$408 =$	$986 =$
$360 =$	$302 =$

16 Знайди значення виразів.

$379 + 1 =$	$835 - 300 =$	$270 + 560 =$
$408 - 1 =$	$956 - 900 =$	$730 - 550 =$
$400 + 2 =$	$420 - 150 =$	$540 + 170 =$
$572 - 2 =$	$670 + 230 =$	$820 - 650 =$
$900 + 6 =$	$530 - 180 =$	$440 + 380 =$
$500 + 30 + 4 =$		$600 + 40 + 6 =$

ДОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО ТРИЦИФРОВІ ЧИСЛА НА ОСНОВІ НУМЕРАЦІЇ

17 Обери варіант і віднови істинні рівності.

I варіант

$6 \cdot 7 = \square$	$9 \cdot \square = 36$
$48 : 8 = \square$	$64 : \square = 8$
$4 \cdot 9 = \square$	$\square \cdot 4 = 24$
$35 : 5 = \square$	$\square : 4 = 8$
$7 \cdot 7 = \square$	$54 : \square = 6$
$72 : 9 = \square$	$8 \cdot \square = 40$
$4 \cdot 7 = \square$	$30 : \square = 5$
$64 : 8 = \square$	$\square : 3 = 8$
$81 : 9 = \square$	$\square \cdot 6 = 42$

II варіант

$8 \cdot 7 = \square$	$\square \cdot 5 = 45$
$54 : 9 = \square$	$\square \square : 8 = 9$
$6 \cdot 8 = \square$	$21 : \square = 7$
$45 : 5 = \square$	$6 \cdot \square = 30$
$7 \cdot 5 = \square$	$25 : \square = 5$
$32 : 8 = \square$	$\square \square : 3 = 9$
$7 \cdot 8 = \square \square$	$4 \cdot \square = 24$
$40 : 5 = \square$	$27 : \square = 3$
$36 : 6 = \square$	$\square \square : 3 = 7$

18 Розв'яжи задачу. Склади та розв'яжи обернені задачі.

- ▶ Тато купив 6 банок яблучного соку, по 3 л у кожній банці. За тиждень випили 9 л соку. Скільки літрів соку залишилося?

19 Знайди значення виразів.

$500 + 30 =$	$450 + 370 =$	$920 - 770 =$
$374 - 70 =$	$830 - 650 =$	$690 + 150 =$
$800 + 60 =$	$170 + 380 =$	$460 - 190 =$
$726 - 20 =$	$650 - 380 =$	$320 + 380 =$
$300 + 50 =$	$451 - 400 =$	$600 - 80 =$
$470 + 80 =$	$660 - 290 =$	$430 + 70 =$

ВИЗНАЧАЄМО ЗАГАЛЬНУ КІЛЬКІСТЬ ОДИНИЦЬ РОЗРЯДУ

20 Обери варіант і віднови істинні рівності.

I варіант

$8 \cdot 8 = \square$	$\square \cdot 7 = 63$
$36 : 6 = \square$	$72 : \square = 8$
$5 \cdot 7 = \square$	$\square : 7 = 8$
$49 : 7 = \square$	$6 \cdot \square = 30$
$9 \cdot 8 = \square$	$40 : \square = 8$
$28 : 7 = \square$	$\square : 4 = 7$
$4 \cdot 8 = \square$	$7 \cdot \square = 35$
$54 : 6 = \square$	$18 : \square = 6$

II варіант

$8 \cdot 6 = \square$	$\square \cdot 7 = 21$
$63 : 7 = \square$	$36 : \square = 9$
$6 \cdot 7 = \square$	$\square : 8 = 4$
$45 : 5 = \square$	$5 \cdot \square = 30$
$9 \cdot 6 = \square$	$81 : \square = 9$
$48 : 6 = \square$	$\square : 7 = 6$
$4 \cdot 9 = \square$	$6 \cdot \square = 24$
$25 : 5 = \square$	$20 : \square = 4$

21 Розв'яжи задачу. Склади та розв'яжи обернені задачі.

- У трилітрові банки розлили 24 л молока, а в п'ятилітрові пляшки — 25 л молока. На скільки більше отримали банок, ніж пляшок із молоком?

22 Знайди значення виразів.

$899 + 1 =$	$800 - 230 =$	$570 + 240 =$
$400 - 1 =$	$520 + 180 =$	$740 - 280 =$
$894 - 4 =$	$910 - 740 =$	$430 + 290 =$
$500 + 30 =$	$280 + 280 =$	$810 - 430 =$
$673 - 70 =$	$730 - 440 =$	$170 + 560 =$

23 Заміни кожне число сумою розрядних доданків.

$734 =$	$908 =$
---------	---------

ПОРІВНЮЄМО ТРИЦИФРОВІ ЧИСЛА

24 Обери варіант і віднови істинні рівності.

I варіант

$9 \cdot 7 = \square$	$6 \cdot \square = 30$
$42 : 7 = \square$	$72 : \square = 8$
$5 \cdot 8 = \square$	$\square : 6 = 8$
$36 : 6 = \square$	$8 \cdot \square = 24$
$4 \cdot 9 = \square$	$18 : \square = 9$
$63 : 7 = \square$	$\square : 5 = 7$
$8 \cdot 8 = \square$	$5 \cdot \square = 25$
$24 : 6 = \square$	$32 : \square = 8$
$7 \cdot 7 = \square$	$\square : 7 = 5$

II варіант

$9 \cdot 8 = \square$	$9 \cdot \square = 81$
$40 : 8 = \square$	$56 : \square = 8$
$7 \cdot 8 = \square$	$\square \cdot 6 = 18$
$42 : 6 = \square$	$30 : \square = 5$
$5 \cdot 9 = \square$	$\square : 9 = 6$
$28 : 4 = \square$	$3 \cdot \square = 27$
$3 \cdot 7 = \square$	$\square : 4 = 8$
$48 : 8 = \square$	$24 : \square = 4$
$9 \cdot 4 = \square$	$4 \cdot \square = 16$

25 Порівняй числа.

$467 \bigcirc 491$

$678 \bigcirc 876$

$430 \bigcirc 431$

$123 \bigcirc 98$

$356 \bigcirc 321$

$349 \bigcirc 329$

$321 \bigcirc 231$

$45 \bigcirc 205$

26 Розв'яжи задачу. Склади та розв'яжи обернені задачі.

- Тетяна з мамою садили на клумбі квіти. Вони посадили 18 хост, по 9 кущів у кожному ряді, та 20 коренів ірисів, по 5 штук у кожному ряді. У скільки разів менше рядів хост, ніж рядів ірисів, висадили Тетяна з мамою?

27 Знайди значення виразів.

$678 - 8 =$	$560 + 340 =$	$450 + 380 =$
$679 + 1 =$	$940 - 770 =$	$740 - 650 =$
$342 - 2 =$	$430 + 170 =$	$800 - 120 =$
$854 - 50 =$	$940 - 780 =$	$480 + 480 =$

ДОСЛІДЖУЄМО ЗАДАЧІ

28 Обери варіант і віднови істинні рівності.

I варіант

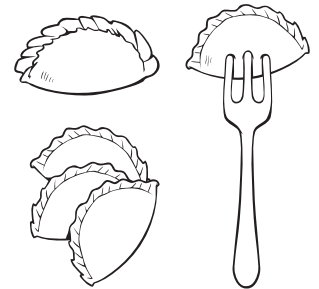
$7 \cdot 5 = \square$	$63 : \square = 9$
$56 : 8 = \square$	$8 \cdot \square = 48$
$7 \cdot 8 = \square$	$\square : 7 = 7$
$48 : 6 = \square$	$42 : \square = 7$
$9 \cdot 9 = \square$	$6 \cdot \square = 30$
$56 : 7 = \square$	$35 : \square = 5$
$5 \cdot 8 = \square$	$\square : 9 = 6$
$36 : 4 = \square$	$7 \cdot \square = 28$
$6 \cdot 6 = \square$	$18 : \square = 6$

II варіант

$8 \cdot 9 = \square$	$24 : \square = 8$
$42 : 7 = \square$	$\square \cdot 4 = 36$
$6 \cdot 4 = \square$	$\square : 7 = 3$
$63 : 7 = \square$	$25 : \square = 5$
$9 \cdot 5 = \square$	$3 \cdot \square = 21$
$64 : 8 = \square$	$28 : \square = 4$
$5 \cdot 9 = \square$	$\square : 3 = 9$
$54 : 6 = \square$	$\square \cdot 3 = 12$
$8 \cdot 4 = \square$	$24 : \square = 3$

29 Розв'яжи задачу. Склади та розв'яжи обернені задачі.

- Матуся зварила 9 вареників, що становить $\frac{1}{5}$ усіх вареників, які вона зліпила. Скільки вареників залишилося ще зварити?

30 Знайди значення виразів.

$678 - 1 =$	$720 - 480 =$	$670 + 140 =$
$700 + 6 =$	$560 + 240 =$	$720 - 440 =$
$345 - 5 =$	$820 - 540 =$	$350 + 180 =$
$600 + 50 =$	$170 + 170 =$	$320 - 160 =$
$780 - 80 =$	$450 - 270 =$	$550 + 380 =$

ВІДКРИВАЄМО СПОСІБ МНОЖЕННЯ І ДІЛЕННЯ КРУГЛИХ ЧИСЕЛ

31 Обери варіант і віднови істинні рівності.

I варіант

$$\begin{array}{ll} 8 \cdot 7 = \square & 9 \cdot \square = 63 \\ 49 : 7 = \square & 48 : \square = 8 \\ 6 \cdot 8 = \square & \square : 7 = 6 \\ 81 : 9 = \square & 6 \cdot \square = 54 \\ 5 \cdot 8 = \square & 36 : \square = 4 \\ 28 : 7 = \square & \square : 5 = 9 \end{array}$$

II варіант

$$\begin{array}{ll} 7 \cdot 8 = \square & 9 \cdot \square = 72 \\ 42 : 6 = \square & 35 : \square = 7 \\ 9 \cdot 6 = \square & \square : 6 = 5 \\ 72 : 8 = \square & \square \cdot 3 = 21 \\ 8 \cdot 8 = \square & 35 : \square = 5 \\ 36 : 6 = \square & \square : 4 = 8 \end{array}$$

32 Знайди значення виразів.

$46 + 36 =$	$730 - 450 =$	$380 + 250 =$
$72 - 47 =$	$470 + 350 =$	$760 - 380 =$
$55 + 17 =$	$810 - 560 =$	$480 + 440 =$
$899 + 1 =$	$345 - 300 =$	$630 - 370 =$

33 Розв'яжи рівняння.

$$34 - p = 17$$

$$6 \cdot 8 + c = 70$$

$$56 : k = 82 - 74$$

$$7 \cdot x + 9 = 65$$

34 Познач на квитках час прибуття автобусів, якщо рейси тривали по 1 год 30 хв.

Рейс 325 **Київ — Пирятин**
Відправлення: 8 год 00 хв
Прибуття: _____ год _____ хв
Місце 24. Вартість проїзду: 160 грн

Рейс 427 **Київ — Чернігів**
Відправлення: 10 год 30 хв
Прибуття: _____ год _____ хв
Місце 12. Вартість проїзду: 180 грн

МНОЖИМО І ДІЛИМО КРУГЛІ ЧИСЛА, ВИКОРИСТОВУЮЧИ ПРИЙОМ УКРУПНЕННЯ РОЗРЯДНИХ ОДИНИЦЬ

35 Обери варіант і віднови істинні рівності.

I варіант

$$\begin{array}{l} 8 \cdot 7 = \square \\ 36 : 6 = \square \\ 4 \cdot 9 = \square \\ 49 : 7 = \square \\ 9 \cdot 8 = \square \\ 54 : 6 = \square \end{array} \quad \begin{array}{l} 63 : \square = 9 \\ \square \cdot 8 = 48 \\ \square : 7 = 5 \\ 5 \cdot \square = 20 \\ 28 : \square = 4 \\ \square : 3 = 7 \end{array}$$

II варіант

$$\begin{array}{l} 6 \cdot 7 = \square \\ 72 : 8 = \square \\ 8 \cdot 8 = \square \\ 54 : 9 = \square \\ 7 \cdot 9 = \square \\ 48 : 6 = \square \end{array} \quad \begin{array}{l} 3 \cdot \square = 27 \\ 18 : \square = 9 \\ \square : 6 = 5 \\ \square \cdot 4 = 24 \\ 81 : \square = 9 \\ \square : 6 = 7 \end{array}$$

36 Знайди значення виразів, використовуючи прийом укрупнення розрядних одиниць.

$$\begin{array}{l} 350 : 70 = \\ 70 \cdot 7 = \\ 420 : 7 = \\ 80 \cdot 8 = \\ 450 : 9 = \end{array}$$

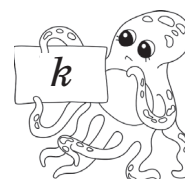
$$\begin{array}{l} 720 : 80 = \\ 90 \cdot 6 = \\ 360 : 4 = \\ 40 \cdot 7 = \\ 630 : 70 = \end{array}$$

37 Розв'яжи задачу.

- Статуетка ведмедика коштує 56 грн. Під час розпродажу ціна статуетки знизилася на $\frac{1}{7}$ від попередньої ціни. Скільки треба заплатити за 2 таких статуетки під час розпродажу?

38 Знайди значення виразу зі змінною: $12 : k \cdot 9 - 7 \cdot 7$, якщо $k = 2$.

ЗНАЙОМИМОСЬ ІЗ ЗАДАЧАМИ НА ЗНАХОДЖЕННЯ ЧЕТВЕРТОГО ПРОПОРЦІЙНОГО

39 Знайди значення виразів, використовуючи прийом укрупнення розрядних одиниць.

$$90 \cdot 4 =$$

$$160 : 8 =$$

$$350 : 50 =$$

$$80 \cdot 3 =$$

$$420 : 60 =$$

$$540 : 6 =$$

$$720 : 8 =$$

$$560 : 70 =$$

$$70 \cdot 9 =$$

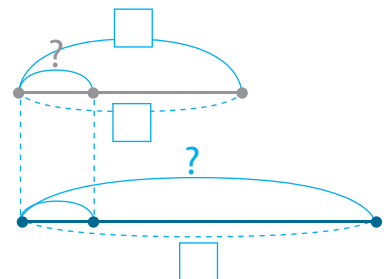
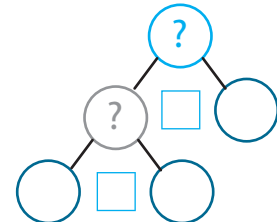
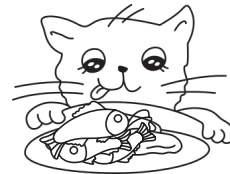
$$480 : 80 =$$

$$400 : 5 =$$

$$90 \cdot 3 =$$

40 Розв'яжи задачу 1 усно. Доповни умову задачі 2 і розв'яжи її усно. Зістав задачу 3 із задачами 1 і 2. Що в них спільне? Чи допоможуть розв'язання задач 1 і 2 розв'язати задачу 3? Доповни короткий запис і схему задачі 3. За схемою аналізу поясни розв'язування задачі.

- ▶ 1) За 3 доби котику дали 27 рибок, порівну кожного дня. По скільки рибок давали котику щодоби?
- ▶ 2) Щодоби котику давали по рибок. Скільки рибок потрібно для 5 таких котиків на добу?
- ▶ 3) За 3 доби котику дали 27 рибок, порівну кожного дня. Скільки рибок потрібно для 5 таких котиків на добу?

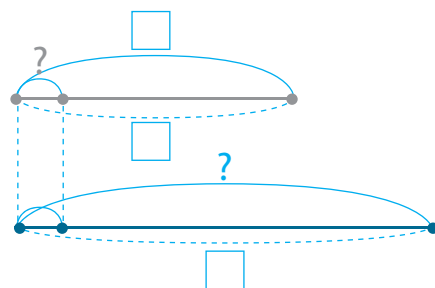
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
I	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
II	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

ВИВЧАЄМО ОДИНИЦЮ ВИМІРЮВАННЯ ДОВЖИНИ: 1 КІЛОМЕТР

41 Розв'яжи задачу. Склади та розв'яжи обернені задачі.

- 6 бригад проклали 54 км дороги. Скільки кілометрів дороги прокладуть 8 бригад, якщо всі бригади працюють з однаковою продуктивністю?

	_____	_____	_____
I			
II			

42 Знайди значення виразів. Запиши результати.

$70 \cdot 9 =$	$480 : 80 =$	$560 : 70 =$
$420 : 60 =$	$50 \cdot 7 =$	$6 \cdot 60 =$
$720 : 8 =$	$540 : 9 =$	$280 : 7 =$

ВИВЧАЄМО ОДИНИЦІ ВИМІРЮВАННЯ МАСИ: 1 ГРАМ, 1 ТОННА

43 Обери варіант і віднови істинні рівності.

I варіант

$40 \cdot 8 = \square$	$\square : 8 = 9$
$360 : 90 = \square$	$49 : \square = 7$
$280 : 7 = \square$	$5 \cdot \square = 40$
$6 \cdot 60 = \square$	$24 : \square = 6$
$280 : 40 = \square$	$\square : 7 = 8$
$140 : 2 = \square$	$8 \cdot \square = 64$
$40 \cdot 5 = \square$	$63 : \square = 9$
$160 : 20 = \square$	$\square : 6 = 8$

II варіант

$80 \cdot 6 = \square$	$6 \cdot \square = 42$
$630 : 70 = \square$	$56 : \square = 8$
$300 : 5 = \square$	$\square : 9 = 9$
$40 \cdot 4 = \square$	$\square \cdot 3 = 21$
$180 : 3 = \square$	$54 : \square = 6$
$350 : 70 = \square$	$\square : 7 = 6$
$60 \cdot 3 = \square$	$8 \cdot \square = 32$
$400 : 80 = \square$	$\square : 3 = 9$

ВИКОРИСТОВУЄМО ПРИЙОМ ПОСЛІДОВНОГО МНОЖЕННЯ І ДІЛЕННЯ

44 Обери варіант і віднови істинні рівності.

I варіант

$$\begin{aligned}60 \cdot 4 &= \square \\ 490 : 70 &= \square \\ 400 : 8 &= \square \\ 40 \cdot 7 &= \square \\ 420 : 60 &= \square \\ 240 : 3 &= \square \\ 40 \cdot 6 &= \square \\ 400 : 50 &= \square \\ 450 : 9 &= \square \\ 80 \cdot 8 &= \square \\ 720 : 9 &= \square\end{aligned}$$

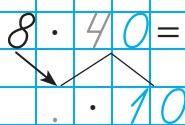
II варіант

$$\begin{aligned}70 \cdot 4 &= \square \\ 350 : 50 &= \square \\ 360 : 4 &= \square \\ 70 \cdot 6 &= \square \\ 480 : 80 &= \square \\ 60 \cdot 6 &= \square \\ 560 : 7 &= \square \\ 450 : 50 &= \square \\ 30 \cdot 6 &= \square \\ 320 : 4 &= \square \\ 50 \cdot 4 &= \square\end{aligned}$$

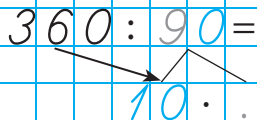
III варіант

$$\begin{aligned}30 \cdot 7 &= \square \\ 560 : 8 &= \square \\ 630 : 90 &= \square \\ 70 \cdot 9 &= \square \\ 480 : 60 &= \square \\ 250 : 5 &= \square \\ 80 \cdot 4 &= \square \\ 270 : 30 &= \square \\ 810 : 9 &= \square \\ 40 \cdot 5 &= \square \\ 180 : 9 &= \square\end{aligned}$$

45 Виконай обчислення, користуючись пам'яткою в підручнику та підказками. Використай прийом послідовного множення або ділення.

$$8 \cdot 40 =$$

$$720 : 90 =$$

$$360 : 90 =$$

$$7 \cdot 70 =$$

$$3 \cdot 60 =$$

$$240 : 80 =$$

$$240 : 40 =$$

$$420 : 70 =$$

МНОЖИМО І ДІЛИМО НА КРУГЛЕ ЧИСЛО

46 Обери варіант і віднови істинні рівності.

I варіант

$720:80=\square$

$70\cdot5=\square$

$400:5=\square$

$60\cdot6=\square$

$320:40=\square$

$30\cdot7=\square$

$480:8=\square$

$490:70=\square$

$30\cdot9=\square$

$280:40=\square$

$60\cdot4=\square$

II варіант

$30\cdot8=\square$

$630:70=\square$

$540:6=\square$

$30\cdot4=\square$

$360:40=\square$

$240:6=\square$

$80\cdot4=\square$

$450:50=\square$

$360:9=\square$

$40\cdot4=\square$

$70\cdot4=\square$

III варіант

$560:80=\square$

$280:70=\square$

$60\cdot3=\square$

$120:4=\square$

$50\cdot5=\square$

$540:9=\square$

$50\cdot6=\square$

$150:3=\square$

$720:90=\square$

$70\cdot6=\square$

$30\cdot7=\square$

47 Виконай обчислення, користуючись підказками. Використай прийом послідовного множення або ділення.

$4\cdot50=$

$560:70=$

$210:70=$

$3\cdot80=$

$8\cdot30=$

$200:50=$

$180:90=$

$2\cdot80=$

УЗАГАЛЬНЮЄМО НУМЕРАЦІЮ ТРИЦИФРОВИХ ЧИСЕЛ

48 Обери варіант і віднови істинні рівності.

I варіант

$240:30 = \square$

$80 \cdot 5 = \square$

$490:7 = \square$

$60 \cdot 3 = \square$

$360:40 = \square$

$60 \cdot 7 = \square$

$270:30 = \square$

II варіант

$270:90 = \square$

$70 \cdot 8 = \square$

$640:8 = \square$

$540:60 = \square$

$80 \cdot 6 = \square$

$540:9 = \square$

$40 \cdot 8 = \square$

III варіант

$40 \cdot \square = 160$

$360:\square = 9$

$\square:70 = 6$

$\square:6 = 50$

$320:\square = 8$

$80 \cdot 7 = \square$

$720:\square = 9$

49 Виконай обчислення, використовуючи прийом послідовного множення або ділення.

$7 \cdot 40 =$

$4 \cdot 60 =$

$720:80 =$

$450:50 =$

$6 \cdot 80 =$

$9 \cdot 90 =$

$350:70 =$

$280:40 =$

50 Розв'яжи задачу.

- У гончарному гуртку 72 кг глини розділили на шматки по 9 кг. На занятті з ліплення горщиків витратили 6 шматків глини. Скільки шматків глини залишилося?

ДОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО КРУГЛІ ЧИСЛА

51 Обери варіант і віднови істинні рівності.

I варіант

$70 \cdot 9 = \square$

$70 \cdot \square = 210$

$300 : 60 = \square$

$480 : \square = 60$

$90 \cdot 5 = \square$

$\square : 8 = 70$

$240 : 8 = \square$

$70 \cdot \square = 420$

$70 \cdot 5 = \square$

$180 : \square = 6$

$40 \cdot 7 = \square$

$\square : 40 = 9$

$630 : 90 = \square$

$\square \cdot 7 = 560$

II варіант

$90 \cdot 8 = \square$

$400 : \square = 8$

$240 : 60 = \square$

$40 \cdot \square = 320$

$50 \cdot 4 = \square$

$\square : 9 = 90$

$480 : 8 = \square$

$560 : \square = 7$

$70 \cdot 7 = \square$

$60 \cdot \square = 360$

$540 : 90 = \square$

$\square : 3 = 90$

$720 : 8 = \square$

$490 : \square = 70$

52 Знайди значення виразів.

$52 - 48 =$

$750 + 170 =$

$840 - 660 =$

$43 + 29 =$

$430 - 250 =$

$480 + 250 =$

$80 - 34 =$

$180 + 180 =$

$710 - 440 =$

$28 + 28 =$

$900 - 110 =$

$370 + 240 =$

53 Знайди значення виразів частинами двома способами.

$730 - 340 =$

$730 - 340 =$

$470 + 250 =$

$470 + 250 =$

$550 - 280 =$

$550 - 280 =$

$180 + 180 =$

$180 + 180 =$

ДОСЛІДЖУЄМО ЗАДАЧІ НА ЗНАХОДЖЕННЯ ЧЕТВЕРТОГО ПРОПОРЦІЙНОГО

54 Обери варіант і віднови істинні рівності.

I варіант

$$\begin{array}{ll} 70 \cdot 9 = \square & \square \cdot 8 = 320 \\ 360 : 6 = \square & 240 : \square = 6 \\ 70 \cdot 7 = \square & \square : 50 = 7 \\ 450 : 90 = \square & 80 \cdot \square = 480 \end{array}$$

II варіант

$$\begin{array}{ll} 60 \cdot 8 = \square & 80 \cdot \square = 560 \\ 630 : 90 = \square & 810 : \square = 9 \\ 70 \cdot 6 = \square & \square \cdot 80 = 640 \\ 560 : 7 = \square & \square : 7 = 40 \end{array}$$

55 Знайди значення виразів.

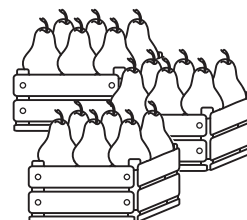
$48 + 33 =$	$950 - 770 =$	$280 + 550 =$
$82 - 75 =$	$430 + 290 =$	$900 - 430 =$
$17 + 24 =$	$640 - 280 =$	$190 + 180 =$
$60 - 22 =$	$830 - 550 =$	$320 - 160 =$
$45 + 28 =$	$440 + 390 =$	$450 + 450 =$
$71 - 64 =$	$910 - 330 =$	$770 - 590 =$

56 Знайди значення виразів частинами двома способами.

$820 - 280 =$	
$820 - 280 =$	
$480 + 230 =$	
$480 + 230 =$	

57 Розв'яжи задачу. Склади та розв'яжи обернені задачі.

- У 3 ящиках 27 кг груш, порівну в кожному. Скільки кілограмів груш у 5 таких ящиках?

ДОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО КРУГЛІ ЧИСЛА

58 Обери варіант і віднови істинні рівності.

I варіант

$4 \cdot 70 = \square$

$60 \cdot \square = 300$

$240 : 6 = \square$

$720 : \square = 80$

$90 \cdot 4 = \square$

$\square : 3 = 70$

$490 : 70 = \square$

$8 \cdot \square = 480$

$40 \cdot 8 = \square$

$400 : \square = 5$

$560 : 80 = \square$

$\square : 3 = 90$

II варіант

$8 \cdot 50 = \square$

$480 : \square = 80$

$630 : 7 = \square$

$\square \cdot 6 = 360$

$80 \cdot 8 = \square$

$\square : 80 = 240$

$540 : 60 = \square$

$420 : \square = 7$

$3 \cdot 80 = \square$

$60 \cdot \square = 360$

$450 : 9 = \square$

$\square : 5 = 50$

59 Знайди значення кожного виразу двома способами: на основі правила віднімання числа від суми або на основі правила додавання числа до суми.

$230 - 150 =$

$230 - 150 =$

$260 + 170 =$

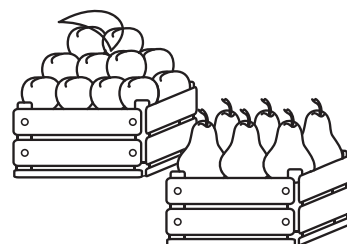
$270 + 270 =$

$420 - 340 =$

$420 - 340 =$

60 Розв'яжи задачу. Склади та розв'яжи обернені задачі.

- Маса 2 ящиків персиків і 6 ящиків груш однакова. Скільки в одному ящику кілограмів персиків, якщо груш — 3 кг?

ДОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО ЧИСЛА ДВОМА СПОСОБАМИ

61 Обери варіант і віднови істинні рівності.

I варіант

$8 \cdot 50 = \square$	$7 \cdot \square = 280$
$560 : 7 = \square$	$540 : \square = 60$
$60 \cdot 6 = \square$	$\square : 7 = 70$
$350 : 50 = \square$	$50 \cdot \square = 450$
$4 \cdot 70 = \square$	$210 : \square = 7$
$450 : 9 = \square$	$\square : 90 = 6$
$3 \cdot 90 = \square$	$\square \cdot 7 = 420$

II варіант

$5 \cdot 80 = \square$	$6 \cdot \square = 180$
$560 : 70 = \square$	$240 : \square = 80$
$80 \cdot 8 = \square$	$\square : 3 = 70$
$420 : 60 = \square$	$\square \cdot 60 = 240$
$480 : 80 = \square$	$320 : \square = 80$
$8 \cdot 90 = \square$	$\square : 7 = 50$
$360 : 40 = \square$	$9 \cdot \square = 540$

62 Знайди значення кожного виразу двома способами: а) на основі правила віднімання числа від суми; б) на основі правила віднімання суми від числа або: а) на основі правила додавання числа до суми; б) на основі правила додавання суми до числа.

$$820 - 450 =$$

$$820 - 450 =$$

$$360 + 270 =$$

$$360 + 270 =$$

$$440 - 180 =$$

$$440 - 180 =$$

63 Розв'яжи задачу. Склади та розв'яжи обернені задачі.

- ▶ Із шматка глини гончар може виліпити або 6 глечиків, або 9 кухлів. Скільки кілограмів глини потрібно на кухню, якщо на глечик потрібно 3 кг глини?

ДОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО ТРИЦИФРОВІ ЧИСЛА ПОРОЗРЯДНО

64 Обери варіант і віднови істинні рівності.

I варіант

$8 \cdot 70 = \square$	$160 : \square = 8$
$720 : 90 = \square$	$\square \cdot 70 = 280$
$420 : 6 = \square$	$320 : \square = 8$
$50 \cdot 4 = \square$	$\square \cdot 80 = 640$
$120 : 4 = \square$	$9 \cdot \square = 450$
$360 : 60 = \square$	$540 : \square = 6$

II варіант

$560 : 80 = \square$	$240 : \square = 8$
$60 \cdot 6 = \square$	$\square \cdot 6 = 300$
$420 : 7 = \square$	$120 : \square = 30$
$480 : 60 = \square$	$\square : 7 = 9$
$70 \cdot 5 = \square$	$90 \cdot \square = 270$
$810 : 9 = \square$	$\square : 40 = 70$

65 Обчисли порозрядно. Усно виконай перевірку.

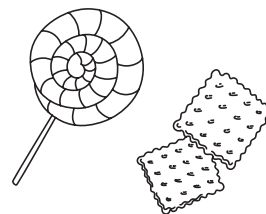
$840 - 560 =$

$460 + 270 =$

$560 - 280 =$

66 Розв'яжи задачу. Склади та розв'яжи обернені задачі.

- У Сашка є певна сума грошей. На ці гроші він може купити або 4 льодяники за ціною 9 грн, або кілька пачок печива. Скільки пачок печива може купити Сашко, якщо ціна однієї пачки — 6 грн?

ДОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО ЧИСЛА ТРЬОМА СПОСОБАМИ

67 Обери варіант і віднови істинні рівності.

I варіант

$9 \cdot 30 = \square$	$320 : \square = 8$
$540 : 60 = \square$	$\square \cdot 70 = 420$
$3 \cdot 80 = \square$	$\square : 4 = 70$
$560 : 8 = \square$	$60 \cdot \square = 480$
$50 \cdot 8 = \square$	$320 : \square = 80$
$420 : 70 = \square$	$\square : 6 = 80$
$560 : 8 = \square$	$\square \cdot 6 = 300$

II варіант

$90 \cdot 6 = \square$	$640 : \square = 80$
$280 : 70 = \square$	$\square : 70 = 5$
$70 \cdot 7 = \square$	$6 \cdot \square = 240$
$300 : 60 = \square$	$360 : \square = 40$
$9 \cdot 80 = \square$	$\square : 3 = 90$
$360 : 60 = \square$	$\square \cdot 40 = 160$
$6 \cdot 70 = \square$	$180 : \square = 9$

68 Знайди значення виразів зручним для тебе способом.

$430 + 280$

$420 - 270$

$170 + 170$

$810 - 440$

$420 - 330$

$560 + 270$

$670 - 390$

$360 + 440$

69 Знайди:

$\frac{1}{8}$ від 640

число, якщо його $\frac{1}{9}$ становить 40

70 Розв'яжи рівняння.

$42 - p = 18$

$56 : 8 + c = 20$

$k \cdot 6 = 40 - 4$

$p \cdot 5 - 23 = 17$

71 Розв'яжи задачу. Склади та розв'яжи обернені задачі.

- Щоб виготовити 7 однакових браслетів, потрібно 56 намистин. Скільки намистин потрібно, щоб виготовити 5 таких браслетів?

РОЗВ'ЯЗУЄМО ЗАДАЧІ НА ЗНАХОДЖЕННЯ ЧЕТВЕРТОГО ПРОПОРЦІЙНОГО

72 Обери варіант і віднови істинні рівності.

I варіант

$$\begin{array}{ll} 80 \cdot 7 = \square & 420 : \square = 6 \\ 480 : 60 = \square & \square : 90 = 8 \\ 50 \cdot 9 = \square & 70 \cdot \square = 420 \\ 640 : 8 = \square & 480 : \square = 20 \\ 9 \cdot 90 = \square & \square : 8 = 20 \\ 490 : 70 = \square & 6 \cdot \square = 240 \end{array}$$

II варіант

$$\begin{array}{ll} 7 \cdot 80 = \square & 90 \cdot \square = 360 \\ 720 : 80 = \square & \square : 6 = 40 \\ 60 \cdot 6 = \square & 280 : \square = 4 \\ 540 : 9 = \square & \square \cdot 50 = 350 \\ 70 \cdot 4 = \square & 240 : \square = 30 \\ 360 : 40 = \square & 40 \cdot \square = 320 \end{array}$$

73 Розв'яжи задачі. Склади та розв'яжи обернені задачі.

- ▶ 1) Для приготування 4 порцій томатного соку потрібно 12 кг помідорів. Скільки кілограмів помідорів потрібно на 6 таких порцій?
- ▶ 2) У господарки є помідори. З них вона може приготувати або 8 порцій томатного соку, або 6 порцій кетчупу. Скільки кілограмів помідорів потрібно для приготування порції кетчупу, якщо на порцію соку потрібно 3 кг помідорів?

ДОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО ТРИЦИФРОВІ ЧИСЛА

74 Розв'яжи задачу. Склади і розв'яжи обернені задачі.

- ▶ Для нагородження переможців шкільного конкурсу бальних танців купили призи. Для дівчаток на 720 грн купили ляльок, по 90 грн за кожну, а для хлопчиків — машинки. Скільки мають заплатити за призи для хлопчиків, якщо ціна машинки — 100 грн?

75 Знайди значення виразів, використовуючи прийом округлення.

$$340 + 270 =$$

$$730 - 360 =$$

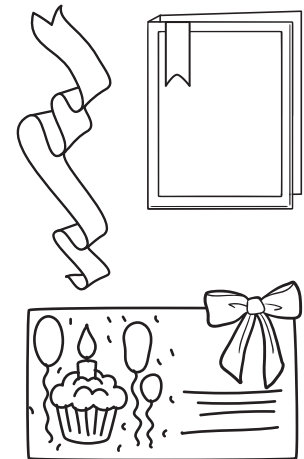
ДОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО ЧИСЛА РІЗНИМИ СПОСОБАМИ

76 Знайди значення виразів.

$420 - 60 =$	$450 + 280 =$	$360 + 170 =$
$740 - 70 =$	$170 + 170 =$	$480 + 330 =$
$560 + 70 =$	$220 + 490 =$	$280 + 280 =$
$800 - 40 =$	$350 - 280 =$	$430 - 190 =$
$830 + 80 =$	$630 - 280 =$	$900 - 560 =$

77 Розв'яжи задачу 1. Зістав задачі 1 і 2. Що змінилося в задачі 2? Як ця зміна вплине на розв'язання задачі 2? Розв'яжи задачу 2. Склади і розв'яжи хоча б одну обернену задачу.

- ▶ 1) Щоб виготовити 5 закладок для книжок, потрібно 45 см тасьми. Скільки сантиметрів тасьми потрібно на 7 таких закладок?
- ▶ 2) У Марини є тасьма, з якої вона може виготовити або 4 закладки для книжок, або 6 бантиків для оздоблення святкової листівки. Скільки сантиметрів тасьми йде на виготовлення бантика, якщо на закладку дівчинка витрачає 9 см тасьми?

78 Виконай арифметичні дії. Запиши результати.

$8 \cdot (230 - 140) - 360 : 60 \cdot 80 + 50 \cdot 7 =$
$(450 + 360) : 90 \cdot 6 \cdot 10 - 420 : 60 \cdot 30 =$
$320 : 4 + 220 - 720 : 9 - 420 : 6 =$

79 Розв'яжи рівняння.

$$k - 18 = 45 \quad (x + 16) - 18 = 40 \quad (34 - 27) \cdot p = 56 \quad c \cdot 4 = 18 + 18$$

ДОСЛІДЖУЄМО ЗАДАЧІ НА ЗНАХОДЖЕННЯ ЧЕТВЕРТОГО ПРОПОРЦІЙНОГО

80 Обери варіант і віднови істинні рівності.

I варіант

$7 \cdot 70 = \square$	$\square \cdot 7 = 420$
$480 : 6 = \square$	$250 : \square = 50$
$60 \cdot 6 = \square$	$\square : 60 = 3$
$720 : 80 = \square$	$40 \cdot \square = 360$
$40 \cdot 8 = \square$	$490 : \square = 7$
$630 : 90 = \square$	$\square \cdot 6 = 240$
$50 \cdot 7 = \square$	$\square : 90 = 6$
$280 : 7 = \square$	$\square \cdot 50 = 450$

II варіант

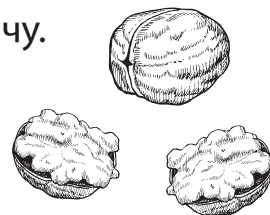
$80 \cdot 9 = \square$	$6 \cdot \square = 300$
$480 : 8 = \square$	$640 : \square = 80$
$7 \cdot 60 = \square$	$\square : 8 = 50$
$540 : 60 = \square$	$\square \cdot 60 = 240$
$9 \cdot 50 = \square$	$180 : \square = 30$
$320 : 8 = \square$	$\square : 70 = 4$
$70 \cdot 3 = \square$	$6 \cdot \square = 120$
$630 : 70 = \square$	$200 : \square = 50$

81 Знайди значення виразів.

$540 - 70 =$	$260 + 260 =$	$560 + 280 =$
$340 + 80 =$	$420 - 170 =$	$610 - 240 =$
$400 - 320 =$	$450 + 260 =$	$380 + 380 =$

82 Розв'яжи задачу. Склади і розв'яжи обернену задачу.

- 7 однакових ядер волоських горіхів важать 42 г. Скільки грамів важитимуть 9 ядер таких самих волоських горіхів?

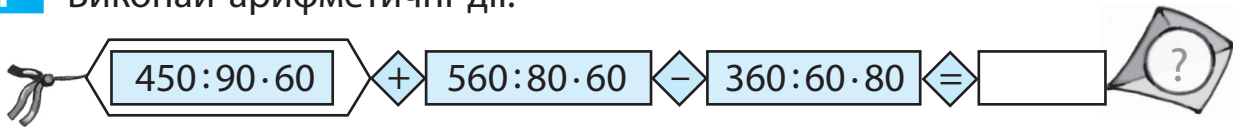

83 Знайди значення виразів. Запиши результати.

$630 : 90 \cdot 80 - 420 : 6 \cdot 4 =$
$490 : (210 : 3) \cdot 60 - 8 \cdot 30 =$
$(1000 - 360) : 80 \cdot 60 - 4 \cdot 90 =$

ЗНАЙОМИМОСЬ ІЗ ПИСЬМОВИМИ ДОДАВАННЯМ І ВІДНІМАННЯМ

84 Виконай арифметичні дії.

85 Знайди значення виразів.

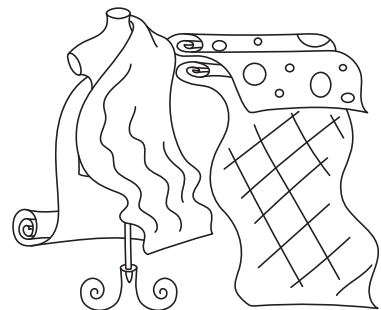
$800 - 20 =$	$430 + 270 =$	$240 + 660 =$
$240 - 90 =$	$770 + 150 =$	$730 - 150 =$
$460 + 90 =$	$720 - 380 =$	$540 - 350 =$
$400 - 320 =$	$450 + 450 =$	$520 - 330 =$
$280 + 80 =$	$740 - 550 =$	$560 + 250 =$

86 Знайди значення сум і різниць письмово.

$356 + 143$	$567 - 234$	$456 + 234$	$586 + 346$	$564 - 345$
$\begin{array}{r} + 356 \\ \dots 3 \\ \dots 9 \end{array}$	$\begin{array}{r} - 567 \\ \dots 4 \\ \dots \end{array}$	$\begin{array}{r} + 456 \\ \dots \dots \\ \dots \dots \end{array}$.	.

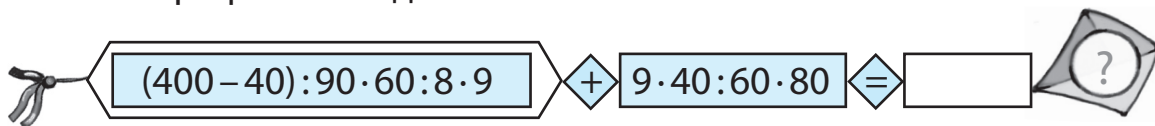
87 Розв'яжи задачі. До кожної задачі склади та розв'яжи хоча б одну обернену задачу.

- ▶ 1) Із 210 м тканини пошили 70 однакових костюмів. Скільки таких самих костюмів можна пошити з 240 м тканини?
- ▶ 2) Із рулону тканини можна пошити 90 комплектів постільної білизни, витрачаючи на кожний комплект по 4 м, або 60 наборів скатертин. Скільки метрів тканини витрачається на один набір скатертин?

ДОСЛІДЖУЄМО ЗАДАЧІ

88 Виконай арифметичні дії.

89 Знайди значення виразів.

$450 + 370 =$	$640 - 60 =$	$360 + 370 =$
$670 - 290 =$	$350 + 80 =$	$840 - 660 =$
$380 + 340 =$	$598 - 34 =$	$834 + 105 =$
$620 - 430 =$	$643 + 24 =$	$823 - 602 =$
$234 + 135 =$	$720 - 65 =$	$320 + 180 =$
$567 - 356 =$	$770 + 40 =$	$650 + 280 =$

90 Знайди значення сум і різниць письмово.

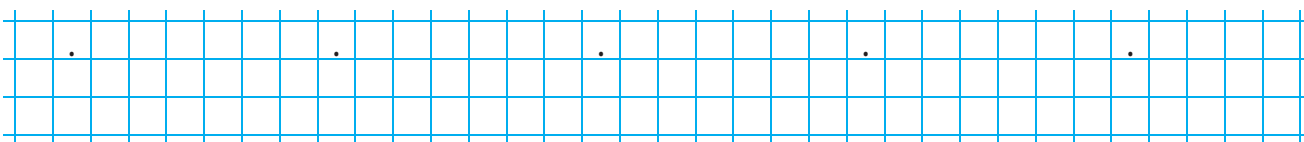
$356 + 378$

$576 - 399$

$278 + 67$

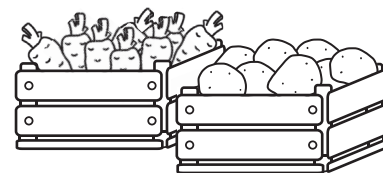
$708 - 432$

$932 - 56$

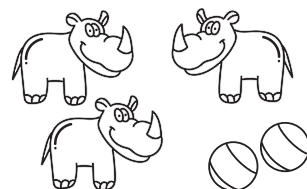

91 Розв'яжи кожну задачу. Перевір правильність розв'язку способом складання та розв'язування оберненої задачі.

- ▶ 1) У 4 ящиках 36 кг моркви, а в 6 ящиках 60 кг картоплі. Чого більше в одному ящику — моркви чи картоплі? На скільки більше?

- ▶ 2) За 5 однакових фігурок носорогів заплатили 40 гривень. Скільки можна купити м'ячиків-стрибунців на 56 гривень, якщо ціна фігурки носорога і м'ячика однакова?

ВИКОНУЄМО ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ПИСЬМОВО

92 Обери варіант і віднови істинні рівності.

I варіант

II варіант

$7 \cdot 70 = \square$	$\square \cdot 9 = 540$
$480 : 60 = \square$	$240 : \square = 80$
$40 \cdot 8 = \square$	$\square : 70 = 6$
$640 : 8 = \square$	$40 \cdot \square = 240$
$90 \cdot 8 = \square$	$270 : \square = 3$
$560 : 70 = \square$	$\square : 4 = 40$
$50 \cdot 5 = \square$	$5 \cdot \square = 400$
$180 : 2 = \square$	$360 : \square = 4$

$70 \cdot 9 = \square$	$\square \cdot 6 = 300$
$360 : 6 = \square$	$280 : \square = 7$
$8 \cdot 50 = \square$	$\square : 80 = 4$
$720 : 90 = \square$	$90 \cdot \square = 450$
$60 \cdot 4 = \square$	$\square : 70 = 3$
$350 : 7 = \square$	$450 : \square = 50$
$90 \cdot 9 = \square$	$60 \cdot \square = 180$
$480 : 80 = \square$	$\square : 80 = 2$

93 Знайди значення сум і різниць письмово. Виконай перевірку.

$456 + 347$

$623 - 555$

$456 + 67$

$803 - 226$

94 Знайди значення виразів.

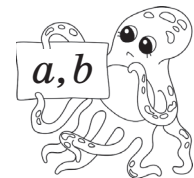
$900 - (60 \cdot 4 + 87) = \square$

$560 : 80 \cdot 40 + 560 = \square$

$236 + (430 + 210) : 80 = \square$

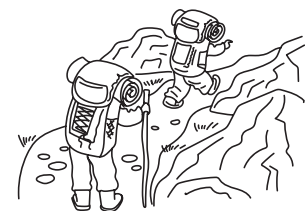
$(600 + 60 \cdot 2) : 90 = \square$

95 Знайди значення виразу зі змінною: $(450 - 260 + a) \cdot b$, якщо $a = 10$, $b = 3$.

96 Розв'яжи задачу.

- ▶ За три дні туристи подолали 127 км шляху. Скільки кілометрів шляху подолали туристи третього дня, якщо за перший день вони пройшли 26 км, а за другий — 35 км?

ЗНАЙОМИМОСЬ ІЗ ЗАДАЧАМИ НА ЗНАХОДЖЕННЯ ТРЬОХ ЧИСЕЛ ЗА ТРЬОМА СУМАМИ

97 Обери варіант і віднови істинні рівності.

I варіант

$8 \cdot 80 = \square$	$420 : \square = 70$
$490 : 70 = \square$	$\square : 9 = 70$
$60 \cdot 6 = \square$	$60 \cdot \square = 480$
$320 : 4 = \square$	$280 : \square = 4$
$8 \cdot 90 = \square$	$\square : 3 = 80$

II варіант

$9 \cdot 60 = \square$	$720 : \square = 90$
$560 : 7 = \square$	$\square : 80 = 7$
$80 \cdot 6 = \square$	$70 \cdot \square = 280$
$540 : 60 = \square$	$400 : \square = 50$
$60 \cdot 7 = \square$	$\square : 4 = 90$

98 Знайди значення виразів письмово. Виконай перевірку.

$1000 - 307$

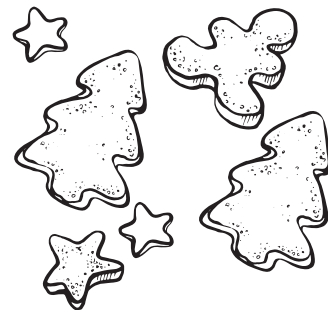
$385 + 67$

$612 - 334$

$652 + 275$

99 З'ясуй, про що дізнаємося, знайшовши значення виразів.

- ▶ Оленка, Наталка та Іринка разом спекли 430 г печива. Скільки грамів печива спекла кожна дівчинка, якщо Оленка і Наталка разом спекли 255 г печива, а Наталка та Іринка — 305 г печива?

$430 - 255$

$430 - 305$

100 Знайди:

$\frac{1}{4}$ від 320

ціле, якщо його $\frac{1}{30}$ становить 7

$\frac{1}{6}$ від 360

ціле, якщо його $\frac{1}{20}$ становить 9

РОЗВ'ЯЗУЄМО ЗАДАЧІ

101 Знайди значення виразів. Запиши результати.

$349 + 1 =$	$560 + 270 =$	$260 + 370 =$
$670 - 90 =$	$640 - 280 =$	$810 - 440 =$
$560 + 80 =$	$560 + 240 =$	$345 + 203 =$
$750 + 80 =$	$340 - 260 =$	$674 - 333 =$
$670 + 24 =$	$460 + 460 =$	$405 + 202 =$
$7 \cdot 60 =$	$80 \cdot 6 =$	$70 \cdot 7 =$
$540 : 90 =$	$210 : 70 =$	$360 : 60 =$
$80 \cdot 8 =$	$60 \cdot 5 =$	$40 \cdot 7 =$
$560 : 7 =$	$560 : 80 =$	$210 : 3 =$
$80 \cdot 4 =$	$90 \cdot 7 =$	$9 \cdot 60 =$
$480 : 60 =$	$490 : 7 =$	$480 : 80 =$

102 Знайди значення виразів письмово. Виконай перевірку.

$456 + 344$

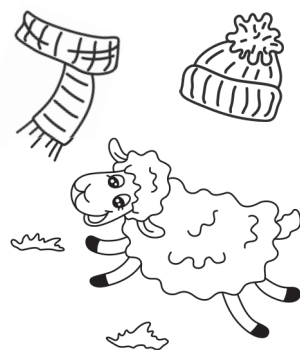
$900 - 507$

$456 + 97$

$801 - 59$

103 Зістав задачі. Чим вони схожі? Чим відрізняються? Як ця зміна вплине на розв'язання? Розв'яжи задачі.

- ▶ 1) Щоб виготовити 4 однакові шарфи, потрібно 360 г вовни. Скільки грамів вовни потрібно для виготовлення 5 таких шарфів?
- ▶ 2) Щоб виготовити 4 однакові шарфи, потрібно 360 г вовни. На шапочку витрачається на 10 г вовни більше. Скільки грамів вовни потрібно для виготовлення 3 таких шапочок?

РОЗВ'ЯЗУЄМО ЗАДАЧІ

104 Знайди значення виразів. Запиши результати.

$600 - 1 =$	$456 + 233 =$	$840 - 670 =$
$600 - 80 =$	$867 - 245 =$	$730 - 280 =$
$670 + 50 =$	$360 + 360 =$	$560 + 280 =$
$450 + 60 =$	$560 + 170 =$	$900 - 720 =$
$640 - 60 =$	$567 - 434 =$	$567 + 124 =$

$80 \cdot 7 =$	$80 \cdot 5 =$	$280 : 70 =$
$360 : 60 =$	$630 : 7 =$	$6 \cdot 70 =$
$7 \cdot 60 =$	$6 \cdot 90 =$	$160 : 8 =$
$300 : 50 =$	$640 : 80 =$	$6 \cdot 50 =$
$60 \cdot 8 =$	$60 \cdot 4 =$	$450 : 90 =$
$720 : 8 =$	$490 : 7 =$	$20 \cdot 8 =$

105 Розв'яжи задачі.

- ▶ 1) У трьох пакетиках 510 г корму для папуг. Скільки грамів корму в кожному пакетіку, якщо в першому і другому пакетиках 340 г корму, а в другому і третьому — 350 г?
- ▶ 2) Для 3 папуг на добу потрібно 6 ложок зернового корму. Скільки ложок зернового корму потрібно для 4 таких папуг за однакової добової норми?

106 Знайди значення виразів письмово. Виконай перевірку.

$478 + 234$

$611 - 457$

$564 + 256$

$1000 - 405$

РОЗВ'ЯЗУЄМО ЗАДАЧІ

107 Знайди значення виразів.

$$(456 + 44 - 430) \cdot 6 = \square$$

$$(430 - 370) \cdot 6 : 90 = \square$$

$$480 : (80 \cdot 3 : 4) = \square$$

$$(243 + 57) : 50 \cdot 70 = \square$$

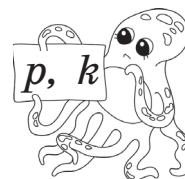
$$(80 \cdot 4 + 320) : 80 = \square$$

$$560 : (740 - 670) \cdot 90 = \square$$

108 Розв'яжи задачу. Зміни запитання задачі так, щоб вона розв'язувалася двома діями.

- Маса трьох книжок 1000 г. Яка маса кожної книжки, якщо перша та друга книжки разом важать 630 г, а друга та третя — 650 г?

109 Знайди значення виразу зі змінною: $(700 - 340) : p \cdot k$, якщо $p = 90$, $k = 50$.

УЗАГАЛЬНЮЄМО ВИВЧЕНЕ ПРО АРИФМЕТИЧНІ ДІЇ МНОЖЕННЯ І ДІЛЕННЯ

110 Знайди значення виразів.

$$810 : 90 + 7 \cdot 8 =$$

$$450 + 4 \cdot 90 - 540 : 6 =$$

$$6 \cdot (230 - 150) =$$

$$480 : 80 \cdot 70 - 240 : 8 =$$

$$80 \cdot 4 - 3 \cdot 90 =$$

$$5 \cdot (530 - 350 - 540 : 6) =$$

111 Знайди значення виразів письмово. Виконай перевірку.

$$456 + 277$$

$$1000 - 506$$

$$456 + 244$$

$$345 + 255$$

$$608 - 245$$

$$278 + 622$$

$$700 - 345$$

$$506 - 309$$

112 Розв'яжи задачу.

- Миколка, Артем та Іван разом назбирали 760 мушель. Скільки мушель назбирав кожний із них, якщо Миколка та Артем разом назбирали 410 мушель, а Артем та Іван — 590 мушель?

ЗНАЙОМИМОСЬ ІЗ ДІЛЕННЯМ З ОСТАЧЕЮ

- 113** Виконай ділення з остачею за малюнками, запиши та прочитай відповідні рівності.

$$16 : 3 =$$

$$11 : 2 =$$

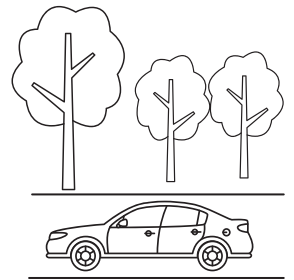
$$17 : 3 =$$

$$19 : 4 =$$

- 114** Розв'яжи задачу арифметичним методом.

- За три дні машина проїхала 800 км шляху. Скільки кілометрів проїжджала машина щодня, якщо за перші два дні вона пододала 510 км шляху, а за другий і третій — 570 км?

- Розв'яжи задачу алгебраїчним методом.

- 115** Знайди значення виразів.

$54 - 8 =$	$678 + 1 =$	$560 + 440 =$
$56 + 17 =$	$567 - 1 =$	$800 - 460 =$
$82 - 66 =$	$670 + 60 =$	$370 + 370 =$
$34 + 27 =$	$456 + 43 =$	$250 + 670 =$
$28 + 67 =$	$780 - 90 =$	$1000 - 680 =$

ВИВЧАЄМО ДІЛЕННЯ З ОСТАЧЕЮ

116 Виконай ділення з остачею за схемою, користуючись пам'яткою в підручнику.

$$15:2 = \square \text{ (ост. } \square \text{)}$$

1) _____
 2) $\square : \square = \square$
 3) $\square - \square = \square; \square < \square$

$$28:3 = \square \text{ (ост. } \square \text{)}$$

1) _____
 2) $\square : \square = \square$
 3) $\square - \square = \square; \square < \square$

$$19:4 = \square \text{ (ост. } \square \text{)}$$

1) _____
 2) $\square : \square = \square$
 3) $\square - \square = \square; \square < \square$

$$32:5 = \square \text{ (ост. } \square \text{)}$$

1) _____
 2) $\square : \square = \square$
 3) $\square - \square = \square; \square < \square$

$$19:2 = \square \text{ (ост. } \square \text{)}$$

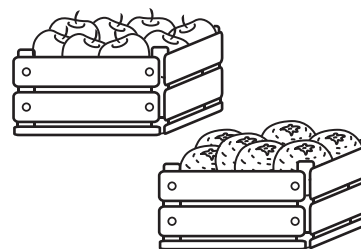
1) _____
 2) $\square : \square = \square$
 3) $\square - \square = \square; \square < \square$

$$40:6 = \square \text{ (ост. } \square \text{)}$$

1) _____
 2) $\square : \square = \square$
 3) $\square - \square = \square; \square < \square$

117 Розв'яжи задачу.

► До дитячого садочка привезли однакову масу яблук та апельсинів. Яблука були в ящиках по 9 кг, а апельсини — по 6 кг. Скільки привезли ящиків апельсинів, якщо ящиків яблук було 2?

118 Виконай порівняння.

$$42:7 \cdot 9 - 4 \cdot 8 \bigcirc (80 - 35):5 \cdot 8$$

$$48:(8 \cdot 3 - 4 \cdot 4) \bigcirc 2 \cdot 9:3 \cdot 5$$

$$6 \cdot 9 - 49:7 - 26 \bigcirc 7 \cdot 4 + 64:8$$

$$25:5 \cdot 6:10 \bigcirc 53 - 9 \cdot 4$$

$$(50 - 6:6):7 \cdot 8 \bigcirc 100 - 44$$

$$40:8 \cdot 4:10 \cdot 6 \cdot 8 \bigcirc 5$$

119 Розв'яжи рівняння.

$$6 \cdot k = 36$$

$$p + 4 \cdot 7 = 50$$

$$x:8 = 38 + 26$$

$$14 - 12:y = 8$$

ПЕРЕВІРЯЄМО ДІЛЕННЯ З ОСТАЧЕЮ

120 Запиши деякі числа, що діляться націло на 8.

121 Запиши відрізок натурального ряду чисел від 13 до 24. Обведи числа, які діляться націло на 3.

122 Не виконуючи ділення, обведи лінією частки, у результаті яких одержимо остачу. Виконай ділення з остачею. Перевір результати.

$24:4$

$17:2$

$36:4$

$26:4$

$32:7$

$48:8$

$43:7$

$48:7$

123 Знайди значення виразів письмово. Виконай перевірку.

$564 + 236$

$832 - 654$

$325 + 475$

$742 - 209$

$603 - 176$

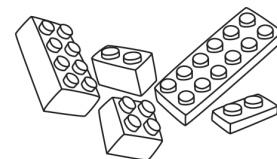
$347 + 563$

$1000 - 309$

$278 + 376$

124 Розв'яжи задачу арифметичним методом.

► У Микити є 64 запасні деталі конструктора «Лего». Із них сестрі він подарував $\frac{1}{8}$ усіх деталей, а братові — $\frac{1}{7}$ решти. Скільки всього деталей конструктора Микита подарував?

 Зміни запитання задачі так, щоб для її розв'язання потрібно було виконати ще одну арифметичну дію.

125 Розв'яжи задачу.

► У майстерні пошили однакову кількість костюмів і суконь. На пошиття костюмів використали 18 м тканини, а суконь — 12 м тканини. Скільки метрів тканини витрачається на сукню, якщо на кожний костюм іде по 3 м тканини?

УЗАГАЛЬНЮЄМО ВИВЧЕНЕ ПРО ДІЛЕННЯ З ОСТАЧЕЮ

126 Обери варіант і віднови істинні рівності.

I варіант

II варіант

$630:70=\square$	$240:\square=8$	$560:80=\square$	$720:\square=80$
$240:6=\square$	$\square:60=6$	$420:6=\square$	$\square:8=50$
$400:50=\square$	$450:\square=90$	$360:40=\square$	$350:\square=7$
$640:8=\square$	$\square:7=40$	$720:9=\square$	$\square:60=8$
$490:70=\square$	$270:\square=3$	$540:60=\square$	$210:\square=70$
$320:4=\square$	$\square:60=4$	$480:8=\square$	$\square:60=3$

127 Виконай ділення з остачею за схемами. Перевір результати.

$$\begin{array}{r} \square \\ \underline{\square} \\ 21:4=\square \text{ (ост. } \square) \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \square \\ \underline{\square} \\ 38:7=\square \text{ (ост. } \square) \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \square \\ \underline{\square} \\ 30:8=\square \text{ (ост. } \square) \end{array}$$

Перевірка:

$$\square \cdot \square + \square = \square$$

Перевірка:

$$\square \cdot \square + \square = \square$$

Перевірка:

$$\square \cdot \square + \square = \square$$

$$\begin{array}{r} \square \\ \underline{\square} \\ 52:9=\square \text{ (ост. } \square) \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \square \\ \underline{\square} \\ 43:6=\square \text{ (ост. } \square) \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \square \\ \underline{\square} \\ 23:5=\square \text{ (ост. } \square) \end{array}$$

Перевірка:

$$\square \cdot \square + \square = \square$$

Перевірка:

$$\square \cdot \square + \square = \square$$

Перевірка:

$$\square \cdot \square + \square = \square$$

128 Розв'яжи задачу. Склади і розв'яжи обернені задачі.

- ▶ Щоб виготовити 6 л олії, використали 48 кг насіння соняшника. Скільки літрів олії вийде з 64 кг насіння?

129 Знайди значення виразів письмово. Виконай перевірку.

$$603 - 176$$

$$347 - 563$$

$$1000 - 309$$

$$278 + 376$$

ДОСЛІДЖУЄМО ДІЛЕННЯ З ОСТАЧЕЮ

- 130** Назви найближче до діленого менше число, яке ділиться на дільник націло; визнач неповну частку. Виконай ділення з остачею. Перевір результати.

$67:8$

$36:5$

$40:7$

$54:8$

$14:6$

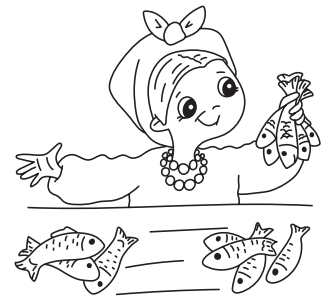
$24:7$

$18:4$

$47:5$

- 131** Розв'яжи задачу. Склади та розв'яжи обернені задачі.

- ▶ Тітонька Соня продала 5 низок бичків, по 9 рибин на кожній низці, а тітонька Ганна — 3 низки бичків, по 10 рибин на кожній низці. Скільки всього рибин продали тітоньки Соня та Ганна?

ВИВЧАЄМО ПРАВИЛО МНОЖЕННЯ СУМИ НА ЧИСЛО

- 132** Виконай ділення з остачею. Перевір результати.

$18:5$

$34:7$

$18:8$

$120:50$

$67:9$

$29:4$

$32:6$

$300:40$

- 133** Знайди значення виразів, застосувавши правило множення суми на число.

$(40 + 3) \cdot 2 =$

$(8 + 6) \cdot 9 =$

$(50 + 4) \cdot 3 =$

$(9 + 5) \cdot 6 =$

$(20 + 8) \cdot 7 =$

ВІДКРИВАЄМО СПОСІБ МНОЖЕННЯ ДВОЦИФРОВОГО ЧИСЛА НА ОДНОЦИФРОВЕ

134 Знайди значення виразів, застосувавши правило множення суми на число.

$$(8 + 5) \cdot 4 =$$

$$(10 + 5) \cdot 6 =$$

$$(20 + 7) \cdot 2 =$$

$$(40 + 3) \cdot 5 =$$

135 Знайди значення добутоків, скориставшись розв'язаннями із завдання 134.

$$13 \cdot 4 =$$

$$15 \cdot 6 =$$

$$27 \cdot 2 =$$

$$43 \cdot 5 =$$

136 Заміни двоцифрове число сумою розрядних доданків і знайди значення добутку в кожному випадку.

$$14 \cdot 6 =$$

$$24 \cdot 9 =$$

$$32 \cdot 4 =$$

$$53 \cdot 3 =$$

137 Розв'яжи задачу.

- ▶ На клумбі висадили 53 цибулини тюльпанів. З них 26 цибулин посадили по колу, а решту — у 3 ряди, порівну в кожному ряді. Скільки цибулин тюльпанів у кожному ряді?

ВІДКРИВАЄМО СПОСІБ МНОЖЕННЯ ТРИЦИФРОВОГО ЧИСЛА НА ОДНОЦИФРОВЕ

138 Знайди значення добутків. У першому стовпчику запиши результати обчислень, у другому — виконай скорочений запис розв'язання.

$16 \cdot 8 =$	$116 \cdot 8 =$
$35 \cdot 4 =$	$235 \cdot 4 =$
$18 \cdot 7 =$	$118 \cdot 7 =$
$34 \cdot 5 =$	$134 \cdot 5 =$
$42 \cdot 6 =$	$142 \cdot 6 =$

139 Виконай множення одноцифрового числа на двоцифрове; на трицифрове.

$4 \cdot 53 =$
$2 \cdot 421 =$
$3 \cdot 324 =$
$4 \cdot 207 =$

140 Знайди значення виразів. Запиши результати.

$3 \cdot 26 =$	$64 \cdot 3 =$	$26 \cdot 7 =$
$42 \cdot 7 =$	$8 \cdot 18 =$	$5 \cdot 72 =$
$5 \cdot 18 =$	$45 \cdot 7 =$	$54 \cdot 4 =$
$39 \cdot 6 =$	$9 \cdot 22 =$	$6 \cdot 29 =$
$8 \cdot 24 =$	$32 \cdot 8 =$	$32 \cdot 5 =$
$56 \cdot 8 =$	$5 \cdot 44 =$	$2 \cdot 48 =$

ВИВЧАЄМО ПРАВИЛО ДІЛЕННЯ СУМИ НА ЧИСЛО

141 Знайди значення виразів. Запиши результати.

$67 \cdot 4 =$	$8 \cdot 29 =$	$5 \cdot 144 =$
$6 \cdot 57 =$	$45 \cdot 3 =$	$235 \cdot 4 =$
$32 \cdot 9 =$	$89 \cdot 2 =$	$178 \cdot 5 =$
$47 \cdot 7 =$	$56 \cdot 8 =$	$8 \cdot 112 =$
$9 \cdot 28 =$	$9 \cdot 45 =$	$156 \cdot 6 =$
$18 \cdot 6 =$	$95 \cdot 3 =$	$9 \cdot 111 =$

142 Заміни ділені сумою зручних доданків так, щоб кожний доданок ділився на дільник націло. Скористайся підказками.

$48 : 4$ + 40	$36 : 3$ +	$48 : 3$ +	$42 : 3$ +
$96 : 4$ +	$72 : 3$ +	$105 : 3$ +	$144 : 3$ +

143 Поміркуй, чи потрібно обчислювати, щоб порівняти числові вирази. Виконай порівняння.

$$(30 + 9) \cdot 3 \bigcirc 39 \cdot 3$$

$$(50 + 15) : 5 \bigcirc 50 : 5 + 15 : 5$$

$$(30 + 9) : 3 \bigcirc 39 : 3$$

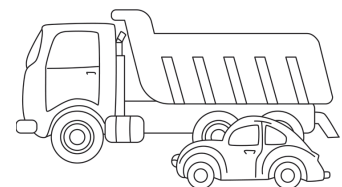
$$(50 - 15) : 5 \bigcirc 50 : 5 - 15 : 5$$

$$(30 + 9) : 3 \bigcirc 30 : 3 + 9 : 3$$

$$80 : 4 - 12 : 4 \bigcirc (80 - 12) : 4$$

144 Розв'яжи задачу. Склади і розв'яжи хоча б одну обернену задачу.

- У Тараса 40 моделей автомобілів. З них $\frac{1}{8}$ становлять легкові автомобілі, а $\frac{1}{5}$ решти — вантажівки. На скільки менше в Тараса моделей легкових автомобілів, ніж вантажівок?

ВІДКРИВАЄМО СПОСІБ ДІЛЕННЯ ДВОЦИФРОВОГО ЧИСЛА НА ОДНОЦИФРОВЕ

145 Обчисли, замінюючи ділене сумою зручних доданків. Застосуй правило ділення суми на число.

$$\begin{array}{r} 48 : 2 = \\ \swarrow \quad \searrow \\ + \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 84 : 6 = \\ \swarrow \quad \searrow \\ + \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 96 : 4 = \\ \swarrow \quad \searrow \\ + \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 75 : 5 = \\ \swarrow \quad \searrow \\ + \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 78 : 3 = \\ \swarrow \quad \searrow \\ + \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 72 : 4 = \\ \swarrow \quad \searrow \\ + \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 96 : 8 = \\ \swarrow \quad \searrow \\ + \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 57 : 3 = \\ \swarrow \quad \searrow \\ + \end{array}$$

146 Розв'яжи задачу.

- Щоб виготовити 8 л олії, використали 48 кг оливок. Скільки кілограмів оливок потрібно, щоб виготовити 6 л олії?

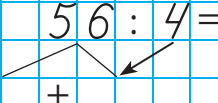
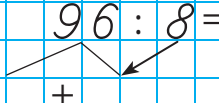
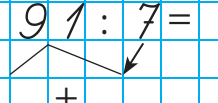
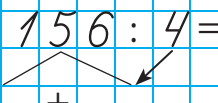
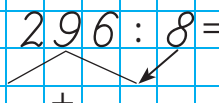
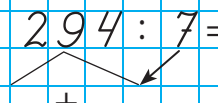
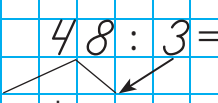
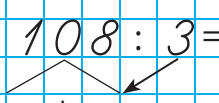
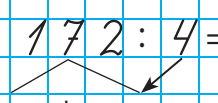
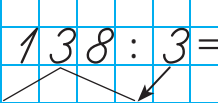
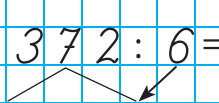
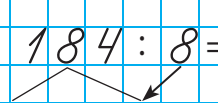
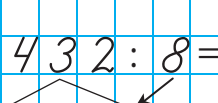
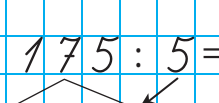

ДІЛИМО ТРИЦИФРОВЕ ЧИСЛО НА ОДНОЦИФРОВЕ

147 Знайди значення виразів. Запиши результати.

$7 \cdot 32 =$	$48 \cdot 5 =$	$55 \cdot 9 =$
$67 \cdot 9 =$	$9 \cdot 77 =$	$7 \cdot 112 =$
$74 \cdot 5 =$	$64 \cdot 8 =$	$34 \cdot 8 =$
$4 \cdot 86 =$	$129 \cdot 3 =$	$246 \cdot 4 =$
$49 \cdot 7 =$	$109 \cdot 7 =$	$7 \cdot 89 =$
$8 \cdot 78 =$	$245 \cdot 3 =$	$324 \cdot 3 =$

148 Знайди значення часток, виконавши скорочені записи розв'язань за схемами.

$56 : 4 =$ 	$96 : 8 =$ 	$91 : 7 =$
$156 : 4 =$ 	$296 : 8 =$ 	$294 : 7 =$
$48 : 3 =$ 	$108 : 3 =$ 	$172 : 4 =$
$138 : 3 =$ 	$372 : 6 =$ 	$184 : 8 =$
$432 : 8 =$ 	$175 : 5 =$ 	$198 : 9 =$

149 Виконай ділення з остачею. Перевір результати.

$29:3$

$25:4$

$45:6$

$57:8$

РОЗВ'ЯЗУЄМО ЗАДАЧІ

150 Знайди значення виразів. Запиши результати.

$64 \cdot 8 =$	$7 \cdot 56 =$	$89 \cdot 4 =$
$9 \cdot 43 =$	$45 \cdot 9 =$	$6 \cdot 39 =$
$28 \cdot 6 =$	$38 \cdot 7 =$	$245 \cdot 3 =$
$38 \cdot 5 =$	$4 \cdot 235 =$	$8 \cdot 119 =$
$8 \cdot 24 =$	$123 \cdot 8 =$	$224 \cdot 4 =$
$78 \cdot 8 =$	$7 \cdot 128 =$	$78 \cdot 6 =$

151 Знайди значення часток, виконавши скорочені записи розв'язань за схемами.

$64 : 4 =$ 	$96 : 8 =$ 	$104 : 8 =$
$164 : 4 =$ 	$192 : 8 =$ 	$156 : 6 =$
$336 : 8 =$ 	$75 : 5 =$ 	$78 : 3 =$
$174 : 6 =$ 	$175 : 5 =$ 	$96 : 4 =$
$135 : 3 =$ 	$252 : 7 =$ 	$196 : 4 =$

152 Виконай ділення з остачею. Перевір результати.

$67:8$

$38:7$

$36:5$

$70:9$

ЗНАЙОМИМОСЬ ІЗ ЗАДАЧАМИ НА ПОДВІЙНЕ ЗВЕДЕННЯ ДО ОДИНИЦІ

153 Знайди значення часток, виконавши скорочені записи розв'язань за схемами. Знайди значення добутків.

$95 : 5 =$ 	$72 : 6 =$ 	$67 \cdot 9 =$
$195 : 5 =$ 	$102 : 6 =$ 	$5 \cdot 76 =$
$96 : 4 =$ 	$135 : 3 =$ 	$7 \cdot 114 =$
$196 : 4 =$ 	$176 : 8 =$ 	$89 \cdot 8 =$
$198 : 9 =$ 	$270 : 6 =$ 	$6 \cdot 148 =$
		$76 \cdot 5 =$
		$3 \cdot 224 =$
		$134 \cdot 7 =$

154 Розв'яжи задачу двома способами.

► За 3 рейси 2 мікроавтобуси перевозять 480 пасажирів. Скільки пасажирів перевезе 1 мікроавтобус за 1 рейс?

1)

2)

155 Виконай ділення з остачею. Перевір результати.

$75 : 8$

$45 : 7$

$38 : 4$

$27 : 6$

$45 : 8$

156 Знайди значення виразів.

$240 : 80 + (8 \cdot 50 - 256) = \square$

$900 - (40 \cdot 4 : 80 + 278) = \square$

РОЗВ'ЯЗУЄМО ЗАДАЧІ НА ПОДВІЙНЕ ЗВЕДЕННЯ ДО ОДИНИЦІ

157 Знайди значення часток, виконавши скорочені записи розв'язань за схемами. Знайди значення добутків.

$75 : 5 =$	$84 : 3 =$	$56 \cdot 7 =$
$+$	$+$	$34 \cdot 9 =$
$175 : 5 =$	$186 : 3 =$	$326 \cdot 3 =$
$+$	$+$	$89 \cdot 7 =$
$84 : 6 =$	$276 : 6 =$	$9 \cdot 78 =$
$+$	$+$	$235 \cdot 4 =$
$186 : 6 =$	$117 : 9 =$	$78 \cdot 6 =$
$+$	$+$	$7 \cdot 46 =$

158 Розв'яжи задачу двома способами.

► Для 4 перепілок на 2 доби потрібно 240 г корму. Скільки корму потрібно 1 перепілці на 1 добу?

1)
$$\begin{array}{l} \text{4 п., 2 д. — 240 г} \\ \text{1 п., 1 д. — ?} \end{array}$$

2)
$$\begin{array}{l} \text{4 п., 2 д. — 240 г} \\ \text{1 п., 1 д. — ?} \end{array}$$

159 Розв'яжи задачу. Склади і розв'яжи хоча б одну обернену задачу.

► Господиня збирала 180 персиків. Із $\frac{1}{9}$ усіх персиків вона зварила джем, а решту персиків розклала у 8 коробок, порівну в кожну. Скільки персиків в одній коробці?

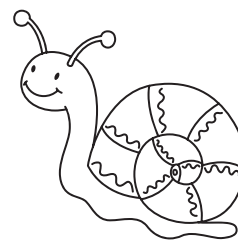
ДОСЛІДЖУЄМО ЗАДАЧІ НА ПОДВІЙНЕ ЗВЕДЕННЯ ДО ОДИНИЦІ

160 Знайди значення виразів. Запиши результати.

$246 : 6 =$	$78 : 3 =$	$129 : 3 =$
$4 \cdot 78 =$	$46 \cdot 2 =$	$96 : 8 =$
$136 : 4 =$	$96 : 4 =$	$95 : 5 =$
$318 \cdot 3 =$	$6 \cdot 46 =$	$360 : 8 =$
$54 : 3 =$	$105 : 5 =$	$256 : 4 =$
$87 \cdot 6 =$	$123 \cdot 8 =$	$656 : 8 =$
$198 : 9 =$	$78 : 6 =$	$67 \cdot 5 =$
$28 \cdot 8 =$	$36 \cdot 6 =$	$345 : 5 =$

161 Розв'яжи задачу. Склади і розв'яжи обернену задачу, щоб шуканим було число 24.

- ▶ Для 3 равликів на 4 доби потрібно 24 листків салату. Скільки листків салату потрібно для 1 равлика на 1 добу?

162 Виконай ділення з остачею. Перевір результати.

$67:8$

$38:5$

$87:9$

$45:6$

$86:8$

163 Розв'яжи задачу.

- ▶ Господар засолив 24 кг помідорів, що становить $\frac{1}{3}$ від урожаю помідорів. Решту врожаю помідорів він розклав на продаж у 3 мішки, порівну в кожній. Скільки кілограмів помідорів в одному мішку?

ВИКОНУЄМО ДІЛЕННЯ КРУГЛОГО ЧИСЛА НА ОДНОЦИФРОВЕ ДВОМА СПОСОБАМИ

164 Знайди значення виразів. Запиши результати.

$68 : 4 =$	$135 : 5 =$	$78 \cdot 7 =$
$78 \cdot 9 =$	$66 \cdot 8 =$	$96 : 6 =$
$192 : 8 =$	$288 : 9 =$	$233 \cdot 4 =$
$6 \cdot 56 =$	$7 \cdot 69 =$	$175 : 5 =$

165 Знайди значення виразів. У випадках ділення круглого числа застосуй два способи обчислення.

$\begin{array}{r} 98 : 7 = \\ \swarrow \quad \searrow \\ + \end{array}$	$\begin{array}{r} 96 : 4 = \\ \swarrow \quad \searrow \\ + \end{array}$
$\begin{array}{r} 980 : 7 = \\ \swarrow \quad \searrow \\ + \end{array}$	$\begin{array}{r} 960 : 4 = \\ \swarrow \quad \searrow \\ + \end{array}$
$980 : 7 =$	$960 : 4 =$
$\begin{array}{r} 96 : 8 = \\ \swarrow \quad \searrow \\ + \end{array}$	$\begin{array}{r} 72 : 6 = \\ \swarrow \quad \searrow \\ + \end{array}$
$\begin{array}{r} 960 : 8 = \\ \swarrow \quad \searrow \\ + \end{array}$	$\begin{array}{r} 720 : 6 = \\ \swarrow \quad \searrow \\ + \end{array}$
$960 : 8 =$	$720 : 6 =$

166 Розв'яжи задачу. Склади і розв'яжи обернену задачу, щоб шуканим було число 9.

- ▶ За 1 годину роботи 1 робітник виготовляє 9 деталей. Скільки деталей виготовлять за 6 годин роботи 5 робітників, працюючи з однаковою продуктивністю?

ДОСЛІДЖУЄМО ЗАДАЧІ НА ПОДВІЙНЕ ЗВЕДЕННЯ ДО ОДИНИЦІ

167 Знайди значення виразів. Запиши результати.

$560 : 80 =$	$138 : 6 =$	$175 : 7 =$
$46 \cdot 7 =$	$24 \cdot 7 =$	$89 \cdot 6 =$
$68 : 4 =$	$480 : 60 =$	$264 : 6 =$
$8 \cdot 70 =$	$9 \cdot 80 =$	$3 \cdot 245 =$
$640 : 8 =$	$198 : 9 =$	$360 : 8 =$
$96 \cdot 6 =$	$5 \cdot 45 =$	$48 \cdot 7 =$
$95 : 5 =$	$240 : 60 =$	$306 : 9 =$

168 Розв'яжи задачу. Склади і розв'яжи обернену задачу, щоб шуканим було число 15.

- ▶ За 1 день 1 художник оформив 15 рекламних стендів. Скільки стендів оформлять за 3 дні роботи 5 художників, якщо працюватимуть з однаковою продуктивністю праці?

ВИКОНУЄМО ДІЛЕННЯ НА КРУГЛЕ ЧИСЛО

169 Зістав частки попарно. Поміркуй, чи може значення першої частки допомогти знайти значення другої частки. Виконай обчислення. Запиши результати.

$98 : 7 =$	$96 : 4 =$	$78 : 3 =$
$980 : 70 =$	$960 : 40 =$	$780 : 30 =$
$72 : 6 =$	$56 : 4 =$	$56 : 2 =$
$720 : 60 =$	$560 : 40 =$	$560 : 20 =$

ВИКОНУЄМО ДІЛЕННЯ НА КРУГЛЕ ЧИСЛО

- 170** Виконай ділення, використовуючи прийом укрупнення розрядних одиниць. Запиши результати.

$560 : 40 =$	$960 : 60 =$	$720 : 60 =$
$960 : 30 =$	$720 : 40 =$	$960 : 80 =$
$780 : 20 =$	$720 : 30 =$	$840 : 40 =$
$910 : 70 =$	$950 : 50 =$	$570 : 30 =$
$360 : 30 =$	$450 : 30 =$	$980 : 70 =$
$920 : 40 =$	$480 : 40 =$	$650 : 50 =$
$560 : 80 =$	$360 : 60 =$	$160 : 40 =$

- 171** Знайди значення часток способом добору.

$360 : 90$

$600 : 120$

$540 : 180$

$390 : 130$

$440 : 110$

$450 : 150$

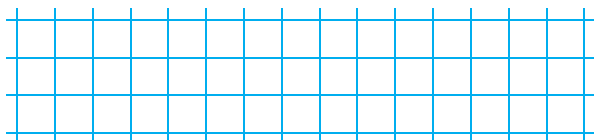
$510 : 170$

$480 : 160$

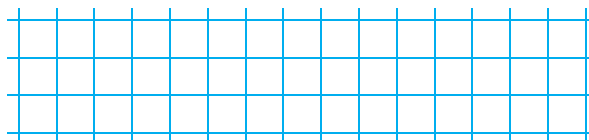
ЗНАЙОМИМОСЬ ЗІ СПОСОБОМ ДІЛЕННЯ НА ДВОЦИФРОВЕ ЧИСЛО

- 172** Знайди значення часток способом прикидки за схемами.

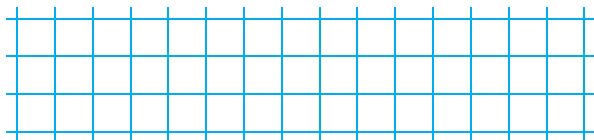
$48 : 16 = \square, \quad \square \cdot 16 = 48$

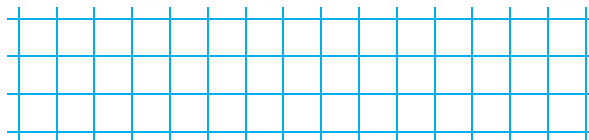
$68 : 17 = \square, \quad \square \cdot 17 = 68$

$52 : 13 = \square, \quad \square \cdot 13 = 52$

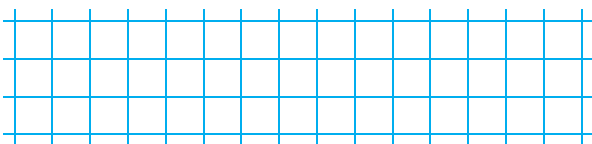
$72 : 18 = \square, \quad \square \cdot 18 = 72$

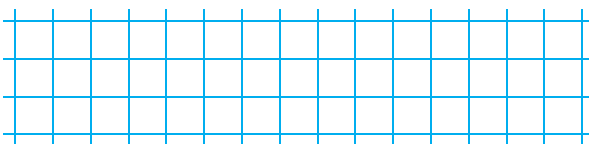
ЗНАЙОМИМОСЬ ІЗ ЗАДАЧАМИ НА СПІЛЬНУ РОБОТУ

173 Знайди значення часток способом прикидки за схемами.

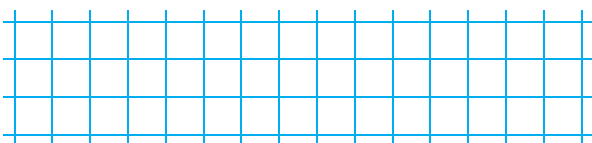
$$\overline{76}:19 = \square, \quad \square \cdot 19 = 76$$

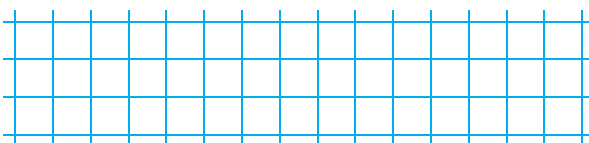
$$\overline{96}:24 = \square, \quad \square \cdot 24 = 96$$

$$\overline{96}:16 = \square, \quad \square \cdot 16 = 96$$

$$\overline{76}:38 = \square, \quad \square \cdot 38 = 76$$

174 Розв'яжи задачу.

- ▶ Щогодини Назар прополює 8 рядків полуниці, а Юля — 6 рядків. Скільки рядків полуниці прополють Назар і Юля за 3 години, працюючи разом?

175 Зістав частки попарно. Поміркуй, чи може значення першої частки допомогти знайти значення другої частки. Виконай обчислення. Запиши результати.

$95:5$	$84:7$	$96:6$
$950:50$	$840:70$	$960:60$

176 Розв'яжи задачу. Склади і розв'яжи обернену задачу, щоб шуканим було число 96.

- ▶ За 6 годин роботи 2 майстрині пошили 96 м'яких іграшок. Скільки м'яких іграшок пошеє за 1 годину роботи 1 майстриня?

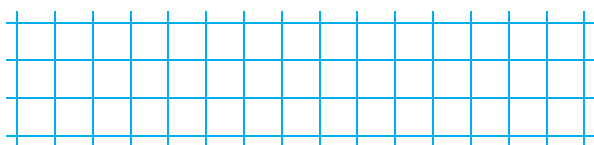
РОЗВ'ЯЗУЄМО ЗАДАЧІ НА СПІЛЬНУ РОБОТУ

177 Знайди значення виразів. Запиши результати.

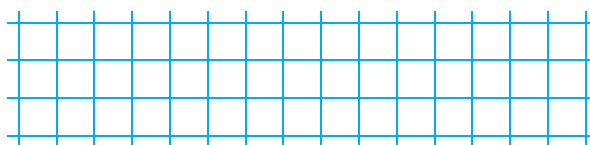
$85 : 5 =$	$360 : 30 =$	$6 \cdot 28 =$
$840 : 6 =$	$148 : 4 =$	$153 : 9 =$
$175 \cdot 4 =$	$6 \cdot 13 =$	$307 \cdot 2 =$
$720 : 60 =$	$92 : 4 =$	$560 : 20 =$
$24 \cdot 4 =$	$80 : 5 =$	$200 \cdot 4 =$
$81 : 3 =$	$56 \cdot 8 =$	$264 : 8 =$
$168 : 3 =$	$154 : 7 =$	$76 \cdot 4 =$
$680 : 40 =$	$8 \cdot 63 =$	$168 : 3 =$

178 Знайди значення часток способом прикидки за схемами.

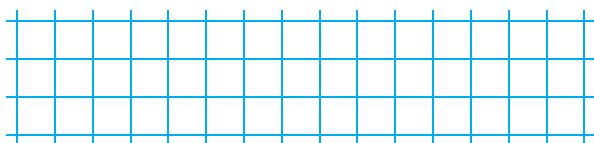
$$\overline{87} : 29 = \square, \quad \square \cdot 29 = 87$$

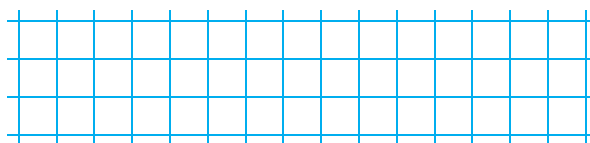
$$\overline{112} : 28 = \square, \quad \square \cdot 28 = 112$$

$$\overline{96} : 32 = \square, \quad \square \cdot 32 = 96$$

$$\overline{95} : 19 = \square, \quad \square \cdot 19 = 95$$

179 Розв'яжи задачу.

- ▶ Одна майстриня щогодини вишиває 5 серветок, а інша — 6 серветок. Скільки серветок вишиють за 7 годин роботи обидві майстрині, якщо працюватимуть разом?

Склади і розв'яжи обернену задачу, щоб шуканим було число 7.

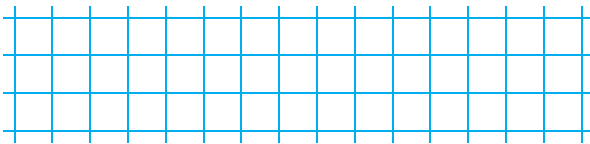
ДОСЛІДЖУЄМО ЗАДАЧІ НА СПІЛЬНУ РОБОТУ

180 Знайди значення виразів. Запиши результати.

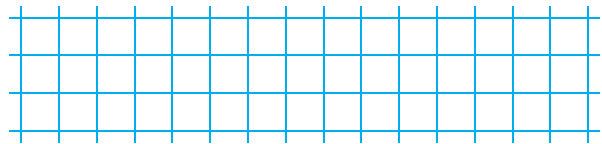
$84 : 7 =$	$76 : 4 =$	$48 : 3 =$
$26 \cdot 5 =$	$17 \cdot 2 =$	$8 \cdot 12 =$
$152 : 8 =$	$126 : 7 =$	$162 : 9 =$
$300 : 50 =$	$123 \cdot 1 =$	$0 \cdot 345 =$
$141 : 1 =$	$800 : 4 =$	$560 : 80 =$
$426 : 2 =$	$490 : 70 =$	$133 : 7 =$
$480 : 6 =$	$600 : 50 =$	$84 : 3 =$
$280 \cdot 3 =$	$63 : 63 =$	$84 \cdot 6 =$

181 Знайди значення часток способом прикидки за схемами.

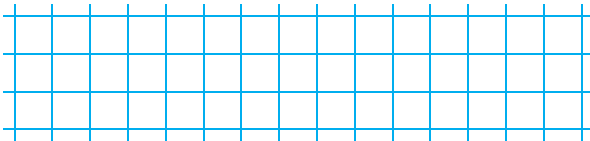
$9\underline{5} : 19 = \square$, _____

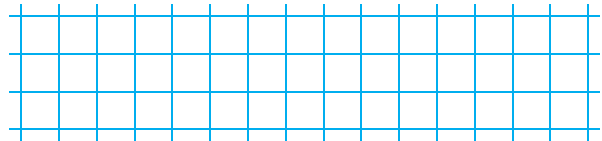
$98 : 14 = \square$, _____

$104 : 13 = \square$, _____

$92 : 23 = \square$, _____

182 Розв'яжи задачу.

- ▶ Щогодини Сашко обкопує по 8 дерев, а Тетяна — по 5 дерев. За скільки годин вони обкопають 52 дерева, якщо працюватимуть разом?

Склади та розв'яжи хоча б одну обернену задачу.

ДОСЛІДЖУЄМО ЗАДАЧІ НА СПІЛЬНУ РОБОТУ

183 Знайди значення виразів. Запиши результати.

$27 \cdot 3 =$	$108 : 6 =$	$80 : 5 =$
$168 : 3 =$	$4 \cdot 24 =$	$540 : 20 =$
$480 : 60 =$	$234 : 1 =$	$6 \cdot 84 =$
$98 : 7 =$	$341 \cdot 2 =$	$60 \cdot 7 =$
$68 : 4 =$	$360 : 90 =$	$680 : 40 =$
$900 : 60 =$	$650 : 50 =$	$280 \cdot 3 =$
$96 : 6 =$	$84 : 3 =$	$0 \cdot 123 =$
$400 : 50 =$	$42 \cdot 8 =$	$45 : 45 =$

184 Знайди значення часток способом добору.

$68 : 17$

$65 : 13$

$152 : 19$

$60 : 12$

$204 : 34$

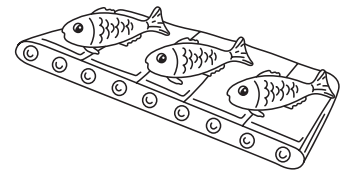
$282 : 47$

$208 : 52$

$76 : 19$

185 Розв'яжи задачу. Склади та розв'яжи обернені задачі.

- ▶ На морській базі одна бригада щогодини обробляє 8 ц риби, а інша — 9 ц риби. Скільки центнерів риби оброблять дві бригади за 6-годинний робочий день, якщо працюватимуть разом?

186 Розв'яжи задачу.

- ▶ Дві бригади виготовили 165 дитячих іграшок. Перша бригада працювала 4 години, виготовляючи по 27 іграшок щогодини. Скільки годин працювала друга бригада, якщо щогодини вона виготовляла по 19 іграшок?

ВИВЧАЄМО ДІЛЕННЯ НА ДВОЦИФРОВЕ ЧИСЛО

187 Знайди значення виразів. Запиши результати.

$60 : 4 =$	$198 : 6 =$	$92 : 4 =$
$320 : 80 =$	$720 : 60 =$	$350 : 7 =$
$48 \cdot 9 =$	$136 : 4 =$	$152 : 8 =$
$128 : 8 =$	$126 : 9 =$	$336 \cdot 2 =$
$1 \cdot 89 =$	$91 : 7 =$	$153 : 9 =$
$95 : 5 =$	$900 : 50 =$	$130 \cdot 7 =$

188 Знайди значення часток, використовуючи прийом послідовного ділення.

$60 : 12 =$	$81 : 27 =$
$80 : 16 =$	$72 : 24 =$
$90 : 18 =$	$72 : 36 =$

189 Розв'яжи задачі. Склади та розв'яжи обернені задачі.

- 1) Перший оператор комп'ютерного набору щогодини набирає 6 сторінок тексту, а другий — 7 сторінок. За скільки годин спільної роботи вони наберуть 39 сторінок тексту?
- 2) Перший оператор комп'ютерного набору за 5 днів роботи набирає 100 сторінок тексту, а другий щодня набирає на 4 сторінки більше. Скільки сторінок тексту набере другий оператор за 6 днів роботи?

ДОСЛІДЖУЄМО ЗАДАЧІ НА СПІЛЬНУ РОБОТУ

190 Знайди значення виразів. Запиши результати.

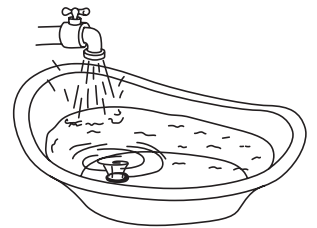
$$81 : 3 = \quad 92 : 4 = \quad 136 : 8 =$$

191 Знайди значення часток, використовуючи прийом послідовного ділення.

$48 : 16 =$	$96 : 32 =$
$72 : 18 =$	$108 : 18 =$
$98 : 14 =$	$144 : 24 =$

192 Розв'яжи задачу. Склади та розв'яжи обернену задачу.

- ▶ Щогодини через кран у резервуар наливається 30 л води, а через зливний отвір виливається 10 л води. Скільки літрів води буде в резервуарі через 4 години, якщо і кран, і отвір будуть відкритими?

193 Доповни квиток потрібними даними.

Річковий катер «Каштан» щодня відходить від пристані «Поділ» об 11:00, а прибуває до пристані «Оболонь» о 12:00. Вартість проїзду — 50 грн.

**РІЧКОВА
ПРОГУЛЯНКА**

Від причалу _____

До причалу _____

Вартість проїзду _____

Час відправлення _____

Час прибуття _____

ВИКОНУЄМО ДІЛЕННЯ НА ДВОЦИФРОВЕ ЧИСЛО ДВОМА СПОСОБАМИ

194 Знайди значення виразів. Запиши результати.

$95 : 5 =$	$66 \cdot 3 =$	$840 : 30 =$
$198 : 6 =$	$76 : 4 =$	$120 \cdot 7 =$
$450 : 50 =$	$153 : 9 =$	$84 : 6 =$
$200 \cdot 4 =$	$456 : 456 =$	$126 : 7 =$
$75 : 5 =$	$88 \cdot 6 =$	$432 \cdot 2 =$
$47 \cdot 6 =$	$126 : 7 =$	$60 : 4 =$

195 Знайди значення часток, якщо можливо — двома способами.

$95 : 19$

$48 : 16$

$136 : 17$

$72 : 24$

$81 : 27$

$144 : 36$

$148 : 37$

$168 : 56$

196 Розв'яжи задачу.

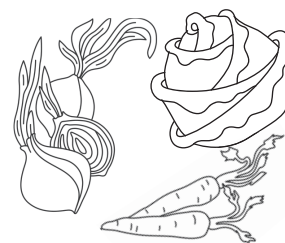
- ▶ Щогодини у мініпекарні випікають по 92 булочки, а продають по 87 булочок. Скільки булочок залишиться в магазині через 5 годин роботи?

- 🎓 Зміни умову задачі так, щоб у розв'язанні першою була дія додавання. До одержаної задачі склади та розв'яжи хоча б одну обернену задачу.

197 Розв'яжи задачу.

- ▶ До магазину привезли 490 кг моркви, а цибулі — у 7 разів менше. Скільки кілограмів капусти привезли в магазин, якщо маса капусти становила $\frac{1}{8}$ від маси моркви і цибулі?

ДІЗНАЄМОСЯ ПРО СПОСІБ МНОЖЕННЯ І ДІЛЕННЯ НА 5; 50

198 Знайди значення виразів раціональним способом, користуючись підказками.

$$18 \cdot 5 = 18 \cdot 10 : \dots =$$
$$340 : 5 = 340 : 10 \cdot \dots =$$
$$430 : 5 =$$
$$48 \cdot 5 =$$
$$6 \cdot 50 =$$
$$700 : 50 =$$
$$420 : 5 =$$
$$380 : 5 =$$

199 Розв'яжи задачу.

- Фермер зібрав 168 ц полуниці. На виготовлення джему він залишив $\frac{1}{7}$ урожаю, а решту розклав у кошики, по 2 кг у кожний. Скільки кошиків з полуницею одержав фермер?

200 Доповни квиток потрібними даними.

Морський катер «Відважний» відходить від пристані «Морвокзал» о 13 год 30 хв. Морська прогулянка триває одну годину, після чого катер повертається до пристані. Вартість морської прогулянки для дорослих — 120 грн, для дітей — 60 грн.

Дитячий
квиток

МОРСЬКА ПРОГУЛЯНКА

Катер «_____»

Час відправлення _____ Час прибуття _____

Вартість проїзду _____

ЗНАЙОМИМОСЬ ІЗ НЕРІВНОСТЯМИ ЗІ ЗМІННОЮ

201 Розв'яжи задачу. Склади та розв'яжи обернену задачу.

- ▶ Одному папузі на добу дають 35 г корму. Скільки грамів корму потрібно 3 папугам на 5 днів?

202 Знайди значення виразів раціональним способом із коментарем.

$8 \cdot 50$	$480 : 5$	$48 \cdot 5$	$700 : 50$	$560 : 5$
$36 \cdot 5$	$600 : 50$	$9 \cdot 50$	$900 : 50$	$28 \cdot 5$

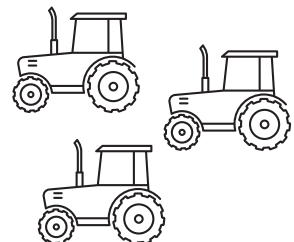
ДІЗНАЄМОСЯ ПРО СПОСІБ МНОЖЕННЯ І ДІЛЕННЯ НА 25

203 Знайди значення виразів раціональним способом, користуючись підказками.

$800 : 25 = 800 : 100 \cdot \dots =$
$4 \cdot 25 = 4 \cdot 100 : \dots =$
$300 : 25 =$
$900 : 25 =$
$8 \cdot 25 =$
$400 : 25 =$
$25 \cdot 5 =$
$300 : 25 =$
$9 \cdot 25 =$

204 Розв'яжи задачу. Склади та розв'яжи обернену задачу.

- ▶ За 4 години роботи 3 трактори витратили 144 л пального. Скільки літрів пального витрачає 1 трактор щогодини?

МНОЖИМО І ДІЛИМО НА 5; 20; 25

205 Знайди значення виразів. Запиши результати.

$56 : 4 =$	$54 : 18 =$	$230 : 5 =$
$27 \cdot 9 =$	$44 \cdot 5 =$	$696 : 3 =$
$78 : 39 =$	$480 : 40 =$	$72 : 24 =$
$72 : 12 =$	$390 : 5 =$	$165 \cdot 3 =$
$963 : 3 =$	$133 : 7 =$	$85 : 17 =$
$170 \cdot 4 =$	$72 : 12 =$	$54 : 18 =$

206 Знайди значення виразів раціональним способом.

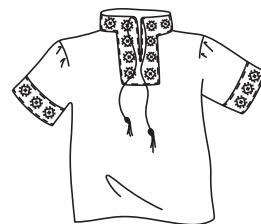
$900 : 25 =$
$7 \cdot 25 =$
$800 : 25 =$
$8 \cdot 25 =$
$200 : 25 =$
$3 \cdot 25 =$
$300 : 25 =$
$6 \cdot 25 =$
$500 : 25 =$

207 Розв'яжи задачу.

- ▶ Одна майстриня на машині щодня вишиває по 3 вишиванки, а інша — по 5 вишиванок. Скільки вишиванок вони вишиють за 10 робочих днів, якщо працюватимуть разом?

Склади і розв'яжи хоча б одну обернену задачу.

РОЗВ'ЯЗУЄМО НЕРІВНОСТІ ЗІ ЗМІННОЮ

208 Знайди деякі розв'язки кожної нерівності, користуючись схемами.

$$34 - p < 18$$

$$28 + r > 52$$

$$z - 43 < 77$$

1) $34 - p \underline{\hspace{1cm}}$ 18 $p = \underline{\hspace{2cm}}$ $p = \underline{\hspace{2cm}}$	1) $28 + r \underline{\hspace{1cm}}$ 52 $r = \underline{\hspace{2cm}}$ $r = \underline{\hspace{2cm}}$	1) $z - 43 \underline{\hspace{1cm}}$ 77 $z = \underline{\hspace{2cm}}$ $z = \underline{\hspace{2cm}}$
2) ... $\underline{\hspace{1cm}}, \bigcirc, \underline{\hspace{1cm}}$...	2) ... $\underline{\hspace{1cm}}, \bigcirc, \underline{\hspace{1cm}}$...	2) ... $\underline{\hspace{1cm}}, \bigcirc, \underline{\hspace{1cm}}$...
3) $\underline{\hspace{2cm}}$	3) $\underline{\hspace{2cm}}$	3) $\underline{\hspace{2cm}}$
4) $\underline{\hspace{2cm}}$	4) $\underline{\hspace{2cm}}$	4) $\underline{\hspace{2cm}}$
Відповідь: $\underline{\hspace{2cm}}$	Відповідь: $\underline{\hspace{2cm}}$	Відповідь: $\underline{\hspace{2cm}}$

209 Розв'яжи задачу. Склади та розв'яжи обернену задачу.

► 5 метрів дроту важать 1 кг. Яка маса 4 м такого самого дроту?

ВІДКРИВАЄМО СПОСІБ МНОЖЕННЯ НА 11; 101

210 Розв'яжи задачу.

► Сашко, Микита і Оксана поливали дерева. Усього вони полили 50 дерев. Скільки дерев полив кожний із дітей, якщо Сашко та Микита полили 32 дерева, а Микита і Оксана — 33 дерева?

211 Знайди значення добутоків раціональним способом, користуючись підказками.

$$35 \cdot 11 = 35 \cdot (10 + \dots) =$$

$$6 \cdot 101 = 6 \cdot (100 + \dots) =$$

РОЗВ'ЯЗУЄМО ЗАДАЧІ НА ЧАС

212 Розв'яжи задачу. Склади та розв'яжи всі можливі обернені задачі.

- Театральна вистава розпочалася о 19 год 15 хв і закінчилася о 20 год 45 хв. Скільки тривала театральна вистава?

213 Розв'яжи задачу. Склади і розв'яжи хоча б одну обернену задачу.

- Щоб заквасити 280 кг капусти, потрібно 4 однакові бочки. Скільки потрібно таких самих бочок, щоб заквасити 490 кг капусти?

214 Знайди значення виразів раціональним способом. Запиши результати.

$9 \cdot 50 =$	$7 \cdot 25 =$	$6 \cdot 101 =$
$700 : 25 =$	$28 \cdot 5 =$	$6 \cdot 50 =$
$38 \cdot 11 =$	$900 : 5 =$	$67 \cdot 11 =$

ДІЗНАЄМОСЯ ПРО СПОСІБ МНОЖЕННЯ НА 9; 99

215 Знайди значення виразів раціональним способом.

$24 \cdot 9 =$ <input type="text"/>	$6 \cdot 99 =$ <input type="text"/>	$7 \cdot 50 =$ <input type="text"/>	$320 : 5 =$ <input type="text"/>
$7 \cdot 99 =$ <input type="text"/>	$49 \cdot 11 =$ <input type="text"/>	$300 : 25 =$ <input type="text"/>	$8 \cdot 25 =$ <input type="text"/>
$56 \cdot 5 =$ <input type="text"/>	$900 : 50 =$ <input type="text"/>	$47 \cdot 9 =$ <input type="text"/>	$5 \cdot 101 =$ <input type="text"/>

216 Знайди кілька розв'язків кожної нерівності зручним для тебе способом.

$$42 - x + < 35 \quad 18 + k > 27 \quad a - 17 < 25 \quad p - 23 < 34$$

217 Розв'яжи задачу.

- Тривалість фільму становить 2 год 15 хв. Сашко розпочав дивитися фільм о 10 год 5 хв. Коли закінчиться показ фільму?

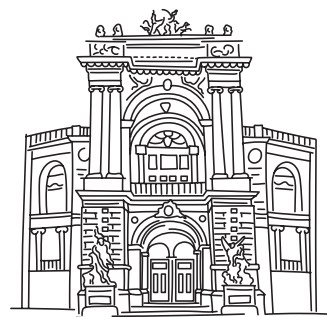
МНОЖИМО І ДІЛИМО НА 11; 99

218 Знайди значення виразів. Запиши результати.

$91 : 13 =$	$6 \cdot 99 =$	$57 : 19 =$
$850 : 5 =$	$720 : 60 =$	$680 : 40 =$
$36 \cdot 9 =$	$124 \cdot 7 =$	$700 : 50 =$
$816 : 4 =$	$98 : 14 =$	$700 : 25 =$
$85 : 17 =$	$300 : 50 =$	$360 : 5 =$
$198 : 3 =$	$612 : 6 =$	$56 \cdot 9 =$
$46 \cdot 6 =$	$56 \cdot 9 =$	$56 \cdot 11 =$
$720 : 90 =$	$56 \cdot 11 =$	$8 \cdot 99 =$
$24 \cdot 5 =$	$84 : 28 =$	$8 \cdot 101 =$
$87 \cdot 9 =$	$76 \cdot 1 =$	$816 : 4 =$

219 Розв'яжи задачу. Склади та розв'яжи обернену задачу так, щоб шуканим у ній було число 20; число 3.

- У партері Одеського оперного театру 3 ряди по 20 місць, 8 рядів по 22 місця, 9 рядів по 24 місця і 1 ряд, у якому лише 4 місця. Скільки всього місць у партері Одеського оперного театру?

220 Знайди значення виразів.

$$126 \cdot 7 : 9 : 14 \cdot 56 - 175 = \square$$

$$(978 : 3 \cdot 2 : 4 + 37) : 25 = \square$$

221 Обчисли периметр трикутника зі сторонами 5 см, 7 см і 8 см. Накресли квадрат, який має такий самий периметр.

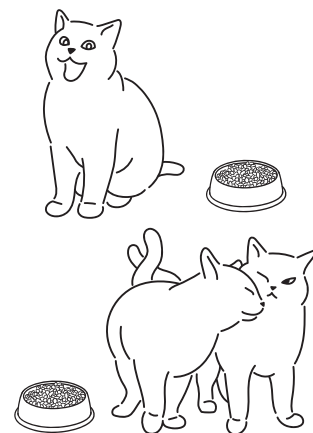
РОЗВ'ЯЗУЄМО ЗАДАЧІ ГЕОМЕТРИЧНОГО ЗМІСТУ

222 Знайди значення виразів. Запиши результати.

$153 : 17 =$	$72 : 12 =$	$7 \cdot 25 =$
$810 : 30 =$	$25 \cdot 6 =$	$95 : 5 =$
$70 : 5 =$	$172 : 43 =$	$800 : 25 =$
$114 : 19 =$	$69 \cdot 5 =$	$76 \cdot 5 =$
$7 \cdot 101 =$	$4 \cdot 101 =$	$76 : 19 =$
$56 : 14 =$	$60 : 4 =$	$960 : 60 =$
$2 \cdot 99 =$	$900 : 50 =$	$7 \cdot 99 =$
$126 : 18 =$	$91 : 7 =$	$152 : 19 =$

223 Розв'яжи задачі.

- ▶ 1) Котику Басі на один день дають 25 г сухого корму. Скільки корму потрібно Басі та його подружці — кішці Сими — на тиждень за однакової норми годування?
- ▶ 2) Котик Бася щодня з'їдає 25 г сухого корму, а його подружка — кішка Ляля — 20 г сухого корму. На скільки днів Басі і Лялі вистачить 540 г сухого корму?

224 Виконай арифметичні дії з іменованими числами.

$$5 \text{ ц} - 67 \text{ кг}$$

$$7 \text{ км} - 234 \text{ м}$$

$$5 \text{ м } 67 \text{ см} + 18 \text{ м } 49 \text{ см}$$

$$3 \text{ т } 456 \text{ кг} + 2 \text{ т } 748 \text{ кг}$$

225 Розв'яжи рівняння.

$$63 - k = 58$$

$$p \cdot (73 - 69) = 100$$

$$56 : c = 80 - 66$$

$$3 \cdot x + 17 = 59$$

ПОВТОРЮЄМО ВИВЧЕНЕ

226 Знайди значення виразів. Запиши результати.

$47 \cdot 9 =$	$76 \cdot 4 =$	$8 \cdot 25 =$
$144 : 18 =$	$126 : 2 =$	$960 : 40 =$
$172 : 43 =$	$105 : 15 =$	$65 \cdot 11 =$
$112 : 16 =$	$8 \cdot 101 =$	$117 : 39 =$
$96 : 24 =$	$264 : 33 =$	$9 \cdot 50 =$
$4 \cdot 99 =$	$570 : 5 =$	$480 : 30 =$
$208 : 52 =$	$85 : 17 =$	$112 : 14 =$
$960 : 30 =$	$108 : 3 =$	$700 : 50 =$
$153 : 9 =$	$66 \cdot 5 =$	$900 : 25 =$

227 Розв'яжи задачі. Склади та розв'яжи обернені задачі.

- ▶ 1) Татусь за годину ліпить 40 вареників, а Марина — лише 20. Скільки вареників зліплять татусь разом з Мариною за 3 години роботи?
- ▶ 2) За годину 1 господарка ліпить 40 вареників. Скільки вареників зліплять 3 господарки за 4 години, якщо кожна господарка щогодини ліпить однакову кількість вареників?

228 Виконай арифметичні дії з іменованими числами.

1 км – 308 м 4 ц 56 кг + 6 ц 48 кг 1 год 15 хв – 45 хв

229 Розв'яжи рівняння.

$9 \cdot x = 108$ $64 : p = 80 - 66$ $y : (84 : 28) = 12$ $9 \cdot c - 32 = 94$

ПОТРЕНУЙСЯ В ОБЧИСЛЕННЯХ

230 Знайди значення виразів. Зазнач час, який витрачено тобою на обчислення.

_____ хв

$480 + 360 =$

$720 : 60 =$

$38 \cdot 11 =$

$600 - 420 =$

$57 : 19 =$

$133 : 7 =$

$560 + 280 =$

$7 \cdot 99 =$

$198 : 3 =$

$450 - 170 =$

$680 : 40 =$

$800 : 50 =$

$820 + 180 =$

$92 : 23 =$

$5 \cdot 101 =$

$700 - 330 =$

$87 \cdot 9 =$

$800 : 16 =$

$280 + 450 =$

$816 : 4 =$

$68 \cdot 5 =$

$350 - 270 =$

$8 \cdot 25 =$

$900 : 25 =$

$234 + 345 =$

$108 : 18 =$

$890 : 5 =$

231 Знайди значення зашифрованих виразів, якщо \bigcirc позначає дію віднімання, а \triangle — додавання. Зазнач час, який витрачено тобою на обчислення.

_____ хв

$56 \triangle 37 =$

$670 \bigcirc 380 =$

$380 \triangle 380 =$

$80 \bigcirc 22 =$

$140 \triangle 270 =$

$910 \bigcirc 770 =$

$43 \triangle 19 =$

$1000 \bigcirc 630 =$

$700 \triangle 250 =$

232 Знайди:

$\frac{1}{5}$ від 360 ;

ціле, якщо його $\frac{1}{101}$ становить 9 ;

$\frac{1}{25}$ від 700 ;

ціле, якщо його $\frac{1}{99}$ дорівнює 3 .

ЗМІСТ

Одержуємо тисячу.....	1	Вивчаємо ділення з остачею.....	33
Читаємо і записуємо трицифрові числа.....	2	Перевіряємо ділення з остачею.....	34
Додаємо і віднімаємо числа на основі нумерації.....	3	Узагальнюємо вивчене про ділення з остачею.....	35
Додаємо і віднімаємо трицифрові числа на основі нумерації..	4	Досліджуємо ділення з остачею.....	36
Додаємо і віднімаємо трицифрові числа на основі нумерації.....	5	Вивчаємо правило множення суми на число.....	36
Визначаємо загальну кількість одиниць розряду.....	6	Відкриваємо спосіб множення двоцифрового числа на одноцифрове.....	37
Порівнюємо трицифрові числа.....	7	Відкриваємо спосіб множення трицифрового числа на одноцифрове.....	38
Досліджуємо задачі.....	8	Вивчаємо правило ділення суми на число.....	39
Відкриваємо спосіб множення і ділення круглих чисел.....	9	Відкриваємо спосіб ділення двоцифрового числа на одноцифрове.....	40
Множимо і ділимо круглі числа, використовуючи прийом укрупнення розрядних одиниць.....	10	ділимо трицифрове число на одноцифрове.....	41
Знайомимось із задачами на знаходження четвертого пропорційного.....	11	Розв'язуємо задачі.....	42
Вивчаємо одиницю вимірювання довжини: 1 кілометр.....	12	Знайомимось із задачами на подвійне зведення до одиниці.....	43
Вивчаємо одиниці вимірювання маси: 1 грам, 1 тонна.....	12	Розв'язуємо задачі на подвійне зведення до одиниці.....	44
Використовуємо прийом послідовного множення і ділення.....	13	Досліджуємо задачі на подвійне зведення до одиниці.....	45
Множимо і ділимо на кругле число.....	14	Виконуємо ділення круглого числа на одноцифрове двома способами.....	46
Узагальнюємо нумерацію трицифрових чисел.....	15	Досліджуємо задачі на подвійне зведення до одиниці.....	47
Додаємо і віднімаємо круглі числа.....	16	Виконуємо ділення на кругле число.....	47
Досліджуємо задачі на знаходження четвертого пропорційного.....	17	Виконуємо ділення на кругле число.....	48
Додаємо і віднімаємо круглі числа.....	18	Знайомимось зі способом ділення на двоцифрове число.....	48
Додаємо і віднімаємо числа двома способами.....	19	Знайомимось із задачами на спільну роботу.....	49
Додаємо і віднімаємо трицифрові числа порозрядно.....	20	Розв'язуємо задачі на спільну роботу.....	50
Додаємо і віднімаємо числа трьома способами.....	21	Досліджуємо задачі на спільну роботу.....	51
Розв'язуємо задачі на знаходження четвертого пропорційного.....	22	Досліджуємо задачі на спільну роботу.....	52
Додаємо і віднімаємо трицифрові числа.....	22	Вивчаємо ділення на двоцифрове число.....	53
Додаємо і віднімаємо числа різними способами.....	23	Досліджуємо задачі на спільну роботу.....	54
Досліджуємо задачі на знаходження четвертого пропорційного.....	24	Виконуємо ділення на двоцифрове число двома способами.....	55
Знайомимось із письмовими додаванням і відніманням.....	25	Дізнаємося про спосіб множення і ділення на 5; 50.....	56
Досліджуємо задачі.....	26	Знайомимось із нерівностями зі змінною.....	57
Виконуємо додавання і віднімання письмово.....	27	Дізнаємося про спосіб множення і ділення на 25.....	57
Знайомимось із задачами на знаходження трьох чисел за трьома сумами.....	28	Множимо і ділимо на 5; 20; 25.....	58
Розв'язуємо задачі.....	29	Розв'язуємо нерівності зі змінною.....	59
Розв'язуємо задачі.....	30	Відкриваємо спосіб множення на 11; 101.....	59
Розв'язуємо задачі.....	31	Розв'язуємо задачі на час.....	60
Узагальнюємо вивчене про арифметичні дії множення і ділення.....	31	Дізнаємося про спосіб множення на 9; 99.....	60
Знайомимось із діленням з остачею.....	32	Множимо і ділимо на 11; 99.....	61
		Розв'язуємо задачі геометричного змісту.....	62
		Повторюємо вивчене.....	63
		Потренуйся в обчисленнях.....	64

Навчальне видання
СКВОРЦОВА Світлана Олексіївна
ОНОПРІЄНКО Оксана Володимирівна

МАТЕМАТИКА. 3 КЛАС.
Робочий зошит: до підручника
Світлани Скворцової, Оксани Онопрієнко
У 2 частинах. Частина 2

Редактор В. П. Нестерчук
Технічний редактор С. В. Яшиш
Коректор Н. Є. Долженко

Регіональні представництва
видавництва «Ранок»:

T530218У. Підписано до друку 24.07.2020.
Формат 84×108/16. Папір офсетний.
Гарнітура Журнальна. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 6,72. Зам. № 5150.

ТОВ Видавництво «Ранок»,
вул. Кібальчича, 27, к. 135, Харків, 61071.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 5215 від 22.09.2016.
Для листів: вул. Космічна, 21а, Харків, 61145.

E-mail: office@ranok.com.ua
Тел. (057) 719-48-65, тел./факс (057) 719-58-67.
З питань реалізації: (057) 727-70-80.
E-mail: commerce@ranok.com.ua

Київ – тел. (044) 229-84-01, e-mail: office.kyiv@ranok.com.ua,
Львів – тел. (067) 269-00-61, e-mail: office.lviv@ranok.com.ua

www.ranok.com.ua

Світлана Скворцова та Оксана Онопрієнко — автори підручника — переможця конкурсного відбору проєктів підручників для 3 класу 2020 року; співавтори Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом О. Я. Савченка

Навчальний матеріал посібника зорієнтований:

- на засвоєння початкових математичних знань
- формування розумових і практичних умінь та навичок
- безперервне повторення та закріплення вивченого матеріалу
- формування досвіду самостійної роботи
- рефлексію навчальної діяльності

Навчально-методичний комплект

МАТЕМАТИКА. 3 КЛАС

- підручник (у 2 частинах)
- **робочий зошит** (у 2 частинах)
- моніторинг навчальних досягнень
- завдання для формувального оцінювання
- математичні матеріали для організації навчальних досліджень
- розробки уроків (у 2 частинах)
- календарно-тематичний план

+ Безкоштовна*
інтернет-підтримка
Interactive.ranok.com.ua

- онлайн-тестування
- рекомендації щодо виконання завдань
- навчальні презентації
- відеоуроки

Долучайтеся до обговорення в групі: Математика «Ранок». Пілот

ВИДАВНИЦТВО **РАНОК**
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА ЛІТЕРАТУРА
УСІ КНИГИ ТУТ!
🛒 ranok.com.ua
✉ e-ranok.com.ua
✉ pochta@ranok.com.ua
☎ (057) 727-70-90

ISBN 978-617-09-6579-0
9 786170 965790

* Під «безкоштовна» мається на увазі придбання за 0,05 грн.